

Proverbs

משלי

וּתְמַאֲנוּ נָטִיתִי יָדִי וְאִין מִקְשִׁיבִי: ²⁵ וּתְפָרְעוּ
כָּל־עֲצָתִי וְתוֹכַחְתִּי לֹא אֲבִיתֶם: ²⁶ גַּם־אֲנִי
בְּאִידְכֶם אֶשְׁחַק אֲלַעַג בְּבֹא פִּחְדְּכֶם: ²⁷ בְּבֹא
כְּשׂוֹאָה | פִּחְדְּכֶם וְאִידְכֶם כְּסוּפָה
יֵאָתֶה בְּבֹא עֲלֵיכֶם צָרָה וְצוּקָה: ²⁸ אֲזִי
יִקְרָאֲנִי וְלֹא אֶעֱנֶה יִשְׁחַרְרֵנִי וְלֹא יִמְצָאֲנִי:
²⁹ תַּחַת כִּי־שָׁנְאוּ דַעַת וִירְאָתִי יִהְיֶה לֹא
בְּחֵרוֹ: ³⁰ לֹא־אֲבוּ לַעֲצָתִי נֹאצִּו כָּל־תוֹכַחְתִּי:
³¹ וַיֹּאכְלוּ מִפְּרֵי דְרָכָם וּמִמַּעֲצוֹתֵיהֶם יִשָּׁבְעוּ:
³² כִּי מְשׁוּבָת פְּתִים תִּהְרָגֶם וּשְׁלוֹת כְּסִילִים
תֵּאבְדֶם: ³³ וְשָׁמַע לִי יִשְׁכֹּן־בֵּטַח וְשֹׁאֵן
מִפֶּחַד רָעָה: פ

2 בְּנֵי אִם־תִּקַּח אֲמָרִי וּמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן אֶתָּה:
² לְהִקְשִׁיב לְחֻמָּה אֲזַנְךָ תִּטֶּה לְבָבְךָ
לְתַבּוּנָה: ³ כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא לְתַבּוּנָה תִתֵּן
קוֹלְךָ: ⁴ אִם־תִּבְקֹשֶׁנָּה כַּכֶּסֶף וְכַמַּטְמוֹנִים
תַּחֲפֹשֶׁנָּה: ⁵ אֲזִי תִבִּין יִרְאָתִי יִהְיֶה וְדַעַת
אֱלֹהִים תִּמְצָא: ⁶ כִּי־יִהְיֶה יִתֵּן חֻמָּה מִפִּי
דַּעַת וְתַבּוּנָה: ⁷ וְצָפֹן יִצְפֹּן לַיֹּשְׁרִים תּוֹשִׁיָה מִגֵּן
לְהֹלְכֵי תֹם: ⁸ לְנֹצֵר אֲרָחוֹת מִשְׁפָּט וְדָרֶךְ
חֲסִידוֹ חֲסִידָיו יִשְׁמָר: ⁹ אֲזִי תִבִּין צֶדֶק וּמִשְׁפָּט
וּמִי־שָׁלִים כָּל־מַעֲגַל־טוֹב: ¹⁰ כִּי־תָבֹא חֻמָּה
בְּלִבְךָ וְדַעַת לִנְפֹשְׁךָ יִנָּעַם: ¹¹ מִזְמָה תִשְׁמָר
עָלֶיךָ תַבּוּנָה תִנְצָרְכָה: ¹² לְהַצִּילֶךָ מִדֶּרֶךְ רָע
מֵאִישׁ מְדַבֵּר תִּהְפְּכוֹת: ¹³ הַעֲזֹבִים אֲרָחוֹת
יִשָּׁר לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ־חֶשֶׁד: ¹⁴ הַשְׁמָחִים
לַעֲשׂוֹת רָע יִגְלִיו בְּתִהְפְּכוֹת רָע: ¹⁵ אֲשֶׁר
אֲרָחֲתֵיהֶם עֲקָשִׁים וְנִלְוִיִּם בְּמַעֲגָלוֹתָם:
¹⁶ לְהַצִּילֶךָ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנְּכַרְיָה אֲמָרִיָּה
הַחֲלִיקָה: ¹⁷ הַעֲזֹבֵת אֱלֹהֶיךָ נְעוּרֶיהָ וְאֶת־בְּרִית

1 מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֶן־דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל:
² לְדַעַת חֻמָּה וּמוֹסֵר לְהַבִּין אֲמָרִי בִינָה:
³ לְקַחַת מוֹסֵר הַשֹּׁכֵל צֶדֶק וּמִשְׁפָּט
וּמִי־שָׁרִים: ⁴ לְתַת לִפְתָּאִים עֲרֻמָּה לְנֹעַר דַּעַת
וּמִזְמָה: ⁵ יִשְׁמַע חֻכָּם וַיּוֹסֶף לִקַּח וַיִּנְבֹּן
תַּחֲבִלוֹת יִקְנֶה: ⁶ לְהַבִּין מִשְׁלַל וּמִלִּיצָה דְּבָרֵי
חֻכָּמִים וְחִידוֹתָם: ⁷ יִרְאָתִי יִהְיֶה רֹאשִׁית דַּעַת
חֻמָּה וּמוֹסֵר אֲוִילִים בָּזוּ: פ
⁸ שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אֲבִיךָ וְאֶל־תִּטָּשׁ תּוֹרַת
אֲמִיךָ: ⁹ כִּי | לֹוִית חֹן הֵם לְרֹאשֶׁךָ וְעֹנְקִים
לְגִרְגְּרֹתֶיךָ: ¹⁰ בְּנֵי אִם־יִפְתּוּךָ חֲטָאִים אֶל־
תָּבֹא: ¹¹ אִם־יֵאמְרוּ לָכֶה אֲתָנוּ נֶאֱרָבָה לְדָם
נִצְפָנָה לְנָקִי חָנָם: ¹² נִבְלָעַם כִּשְׂאוֹל חַיִּים
וְתַמִּימִים כִּיּוֹרְדֵי בּוֹר: ¹³ כָּל־הוֹן יִקָּר נִמְצָא
נִמְלֹא בְּתִינוּ שָׁלָל: ¹⁴ גּוֹרֵלֶךָ תִּפִּיל בְּתוֹכֲנוּ
כִּי־סֶ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֵנוּ: ¹⁵ בְּנֵי אֶל־תִּלְךָ בְּדֶרֶךְ
אֲתָם מִנֶּע רָגֵלְךָ מִנְּתִיבָתָם: ¹⁶ כִּי רָגֵלֵיהֶם
לָרַע יִרְצוּ וַיִּמְהָרוּ לְשֹׁפֵד־דָּם: ¹⁷ כִּי־חָנָם
מִזְרָה הָרַשֶׁת בְּעֵינָי כָּל־בָּעַל כֶּנֶף: ¹⁸ וְהֵם
לְדָמָם יֵאָרְבוּ יִצְפְּנוּ לִנְפֹשָׁתָם: ¹⁹ כֹּן אֲרָחוֹת
כָּל־בָּצַע בָּצַע אֶת־נַפְשׁ בָּעָלָיו יִקַּח: פ
²⁰ חֻכְמוֹת בְּחוּץ תִּרְנֶה בְּרָחוֹבוֹת תִּתֵּן קוֹלָהּ:
²¹ בְּרֹאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר
אֲמָרֶיהָ תֵּאמַר: ²² עַד־מָתִי | פְּתִים תֵּאֱהָבוּ
פִּתִּי וְלִצִּים לָצוֹן חֲמָדוֹ לָהֶם וְכִסְלִים יִשְׁנֹאוּ־
דַּעַת: ²³ תִּשְׁוֹבוּ לְתוֹכַחְתִּי הִנֵּה אֲבִיעָה לָכֶם
רוּחִי אוֹדִיעָה דְּבָרִי אֶתְכֶם: ²⁴ יַעַן קִרְאֹתִי

וּתְמַכִּיָּה מֵאֲשֶׁר: פ
 19 יִהְיֶה בְּחִכְמָה יֶסֶד-אָרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם
 בְּתַבּוּנָה: 20 בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמֹת נִבְקָעוּ וְשִׁחֲקִים
 יִרְעָפוּ-טַל: 21 בְּנֵי אֶל-יִלְזוּ מֵעֵינֶיךָ נֹצֵר תִּשְׁיֶה
 וּמִזְמָה: 22 וַיְהִיו חַיִּים לִנְפִשָׁךְ וְחַן לְגִרְגְּרֹתֶיךָ:
 23 אַז תִּלְךָ לְבִטָּח דְּרָכָךְ וְרָגְלֶךָ לֹא תִגּוֹף:
 24 אִם-תִּשְׁכַּב לֹא-תִפְחַד וְשִׁכְבְּתָּ וְעָרְבָה
 שְׁנָתְךָ: 25 אֶל-תִּירָא מִפְּחַד פֶּתָאִם וּמִשְׁאֵת
 רָשָׁעִים כִּי תִבָּא: 26 כִּי-יִהְיֶה יְהִיָּה בְּכִסְלֶךָ
 וְשֹׁמֵר רָגְלֶךָ מִלֵּכָד: 27 אֶל-תִּמְנַע-טוֹב
 מִבְּעָלֶיךָ בְּהִיּוֹת לְאֵל יָדְךָ לַעֲשׂוֹת: 28 אֶל-
 תֹּאמַר לְרַעַךְ | לֵךְ וְשׁוּב וּמָחָר אֶתָּן וַיֵּשׁ
 אֶתְךָ: 29 אֶל-תִּחְרָשׁ עַל-רַעַךְ רָעָה וְהוּא-יוֹשֵׁב
 לְבִטָּח אֶתְךָ: 30 אֶל-תְּרוֹב תְּרִיב עִם-אָדָם חָנָם
 אִם-לֹא גִמְלֶךָ רָעָה: 31 אֶל-תִּקְנָא בְּאִישׁ
 חָמָס וְאֶל-תִּבְחָר בְּכָל-דְּרָכָיו: 32 כִּי תוֹעֲבֹת
 יִהְיֶה נִלְזוּ וְאֶת-יִשְׁרָיִם סוּדוּ: 33 מֵאֶרֶת יִהְיֶה
 בְּבֵית רָשָׁע וְגִוָּה צַדִּיקִים יִבְרָךְ: 34 אִם-לִלְצִים
 הוּא-יִלְיֵץ וּלְעֲנִיִּים וְלַעֲנָוִים יִתְּן-חֵן: 35 כְּבוֹד
 חֲכָמִים יִנְחִלוּ וְכֹסִילִים מָרִים קָלוּן: פ

4 שְׁמָעוּ בָנִים מוֹסֵר אָב וְהִקְשִׁיבוּ לְדַעַת
 בִּינָה: 2 כִּי יִלְקַח טוֹב נִתַּתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אֶל-
 תַּעֲזֹבוּ: 3 כִּי-בֶן הָיִיתִי לְאָבִי רַךְ וַיִּחַיד לִפְנֵי
 אֲמִי: 4 וַיִּרְנֵי וַיֹּאמֶר לִי יִתְמָךְ-דְּבָרִי לְבָךְ שֹׁמֵר
 מִצְוֹתִי וַחֲיָה: 5 קִנְיָה חֲכָמָה קִנְיָה בִּינָה אֶל-
 תִּשְׁכַּח וְאֶל-תֵּט מֵאֲמַר־פִּי: 6 אֶל-תַּעֲזֹבָה
 וְתִשְׁמָרְךָ אֱהָבָה וְתִצְרָךְ: 7 רֵאשִׁית חֲכָמָה
 קִנְיָה חֲכָמָה וּבְכָל-קִנְיָנֶךָ קִנְיָה בִּינָה:
 8 סִלְסֵלָה וְתִרְוֹמָמָךְ תִּכְבֹּדְךָ כִּי תִחְבֶּקְנָה:
 9 תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ לְוִית־חֵן עֲטַר־תַּפְאֶרֶת

אֱלֹהֶיהָ שִׁכְחָה: 18 כִּי שָׁחָה אֶל-מֹת בֵּיתָהּ
 וְאֶל-רָפָאִים מַעְגְּלֹתֶיהָ: 19 כָּל-בָּאִיָּה לֹא
 יִשׁוּבוּן וְלֹא-יִשְׁיִגּוּ אַרְחֹת חַיִּים: 20 לְמַעַן
 תִּלְךָ בְּדֶרֶךְ טוֹבִים וְאַרְחֹת צַדִּיקִים תִּשְׁמָר:
 21 כִּי-יִשְׁרָיִם יִשְׁכְּנוּ^c אָרֶץ וְתַמִּימִים יִתְּרוּ
 בָּהּ: 22 וְרָשָׁעִים מֵאֶרֶץ יִכְרְתוּ וּבּוֹגְלִים יִסְחוּ
 מִמֶּנָּה: פ

3 בְּנֵי תוֹרָתִי אֶל-תִּשְׁכַּח וּמִצְוֹתִי יֹצֵר לְבָבְךָ:
 2 כִּי אָרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ
 לָךְ: 3 חֶסֶד וְאַמֶּת אֶל-יַעֲזֹבָה קִשְׁרָם עַל-
 גִּרְגְּרוֹתֶיךָ כְּתֹבָם עַל-לִוְיָ לְבָבְךָ: 4 וּמִצְאָ-חֵן
 וְשִׁכְל־טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם: פ
 5 בְּטָח אֶל-יְהוָה בְּכָל-לְבָבְךָ וְאֶל-בִּינְתְּךָ אֶל-
 תִּשְׁעֵן: 6 בְּכָל-דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישֹׁר
 אַרְחֹתֶיךָ: 7 אֶל-תִּהְיֶה חָכָם בְּעֵינֶיךָ יִרָא אֶת-
 יְהוָה וְסוֹר מֵרַע: 8 רַפְּאוֹת תִּהְיֶה לְשִׁרְךָ וְשִׁקּוּי
 לַעֲצָמוֹתֶיךָ: 9 כִּבֵּד אֶת-יְהוָה מֵהוֹנָה
 וּמֵרֵאשִׁית כָּל-תַּבּוּאָתְךָ: 10 וַיִּמְלְאוּ אֲסַמִּיךָ
 שִׁבְעַת וְתִירוֹשׁ יִקְבִּיךָ יִפְרָצוּ: פ
 11 מוֹסֵר יִהְיֶה בְּנֵי אֶל-תִּמְאָס וְאֶל-תִּקְעַן
 בְּתוֹכָתָם: 12 כִּי אֵת אֲשֶׁר יֵאָהֵב יְהוָה יוֹכִיחַ
 וְכָאֵב אֶת-בֶּן יִרְצָה: 13 אֲשֶׁר־אָדָם מִצָּא
 חֲכָמָה וְאָדָם יִפִּיק תַּבּוּנָה: 14 כִּי טוֹב סִחְרָה
 מִסִּחְר-כֶּסֶף וּמִחֲרוֹץ תַּבּוּאָתָה: 15 יִקְרָה הֵיא
מִפְּנִיִּים מִפְּנִינִים וְכָל-חֲפָצֶיךָ לֹא יִשְׁוּוּ-בָּהּ:
 16 אָרֶךְ יָמִים בִּימִינָה בְּשִׁמְאוּלָה עֲשֹׂר
 וְכְבוֹד: 17 דְּרָכֶיךָ דְּרָכֵי-נֶעֱם וְכָל-נִתִּיבוֹתֶיהָ
 שָׁלוֹם: 18 עֵץ-חַיִּים הֵיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ

c Text is correct relative to LC. Usually this marks a peculiarity of the LC relative to the other Masoretic texts.

פי: ⁸ הֲרַחֵק מֵעֲלֶיךָ דֶּרֶךְ וְאַל־תִּקְרַב אֶל־
פֶּתַח בֵּיתָה: ⁹ פֶּן־תִּתֵּן לְאַחֲרִים הוֹדֶךָ וּשְׁנִיתֶיךָ
לְאַחֲזָרִי: ¹⁰ פֶּן־יִשְׁבְּעוּ זָרִים כִּחֶךָ וְעֲצֻבֶיךָ
בְּבֵית נָכְרִי: ¹¹ וְנִהְמַת בְּאַחֲרִיתֶךָ בְּכָלֹת
בְּשָׂרֶךָ וּשְׂאָרֶךָ: ¹² וְאָמַרְתָּ אִיךָ שְׁנֵאתִי מוֹסֵר
וְתוֹכַחַת נָאֵץ לְבִי: ¹³ וְלֹא־שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל
מוֹרִי וְלִמְלַמְדִּי לֹא־הִטֵּייתִי אָזְנִי: ¹⁴ כְּמַעַט
הֵייתִי בְּכָל־רַע בְּתוֹךְ קָהָל וְעַדָּה: ¹⁵ שִׁתְּה־
מִים מִבוֹרֶךָ וְנִזְזִלִים מִתּוֹךְ בְּאֵרֶךָ: ¹⁶ יִפְּצוּ
מַעֲיֵנֶיךָ חוֹצֵה בְּרַחְבוֹת פְּלָגֵי־מַיִם: ¹⁷ יִהְיוּ־
לְךָ לְבָדָד וְאֵין לְזָרִים אֶתֶּךָ: ¹⁸ יִהְי־מְקוֹרֶךָ
בְּרוֹךְ וְשֹׁמֵחַ מֵאִשֶּׁת נְעוּרֶךָ: ¹⁹ אֵילַת אֲהָבִים
וַיַּעַל־תַּחַן דָּדֶיךָ יְרוּךְ בְּכָל־עֵצ בְּאֵהְבָתָה
תִּשְׁגָּה תָמִיד: ²⁰ וְלִמָּה תִשְׁגָּה בְנֵי בֹרָה
וְתַחֲבֹק חֶק נָכְרִיָּה: ²¹ כִּי נֹכַח | עֵינֵי יְהוָה
דֶּרֶךְ־אִישׁ וְכָל־מַעֲגָלָתוֹ מִפֶּלֶס: ²² עוֹנוֹתָיו
יִלְכְּדוּ אֶת־הָרָשָׁע וּבְחַבְלֵי חֲטָאתוֹ יִתְמָךְ:
²³ הוּא יָמוּת בְּאֵין מוֹסֵר וּבָרַב אֲוִלְתּוֹ יִשְׁגָּה:

תִּמְגַּגֶּךָ: ¹⁰ שִׁמַּע בְּנֵי וְקַח אֲמָרֵי וִירָבוּ לְךָ
שְׁנוֹת חַיִּים: ¹¹ בְּדֶרֶךְ חֲכָמָה הֲרִיתֶיךָ
הֲדַרְכִּיתֶיךָ בְּמַעְגְלֵי־יִשְׂרָאֵל: ¹² בְּלִכְתֶּךָ לֹא־יִצַּר
צַעֲדֶךָ וְאִם־תִּרְוֹץ לֹא תִפְשֹׁל: ¹³ תִּחְזַק
בְּמוֹסֵר אֶל־תִּרְף וְצָרָה כִּי־הִיא חַיִּידָה:
¹⁴ בְּאַרְח רָשָׁעִים אֶל־תִּבְאֵ וְאַל־תִּתְאַשֶּׁר בְּדֶרֶךְ
רָעִים: ¹⁵ פֶּרַעְהוּ אֶל־תַּעֲבֹר־בּוֹ שִׁטָּה מַעֲלִיו
וְעִבּוֹר: ¹⁶ כִּי לֹא יִשְׁנוּ אִם־לֹא יָרְעוּ וְנִגְזְלָה
שְׁנָתָם אִם־לֹא יִכְשִׁילוּ: ¹⁷ כִּי לֶחֱמוֹ
לֶחֶם רָשָׁע וַיֵּין חֲמָסִים יִשְׁתּוּ: ¹⁸ וְאַרְח־
צַדִּיקִים כְּאוֹר נֶגֶה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד־נֶכּוֹן הַיּוֹם:
¹⁹ דֶּרֶךְ רָשָׁעִים כַּאֲפֹלָה לֹא יָדְעוּ בְּמָה
יִכְשִׁלוּ:
²⁰ בְּנֵי לְדַבְרֵי הַקְּשִׁיבָה לְאֲמָרֵי הַט־אֲזִנָּה:
²¹ אֶל־יִלְיָזוּ מַעֲיֵינֶיךָ שְׁמָרֵם בְּתוֹךְ לְבָבֶךָ:
²² כִּי־חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם וְלִכְל־בְּשָׂרוֹ
מִרְפָּא: ²³ מִכָּל־מִשְׁמַר נֹצֵר לִבֶּךָ כִּי־מִמֶּנּוּ
תוֹצֵאוֹת חַיִּים: ²⁴ הֲסֵר מִמֶּךָ עֲקָשׁוֹת פֹּה
וּלְזוֹת שְׁפָתַיִם הֲרַחֵק מִמֶּךָ: ²⁵ עֵינֶיךָ לִנְכַח
יִבִּיטוּ וְעַפְעָפִיךָ יִיָּשְׁרוּ נִגְדָּךָ: ²⁶ פֶּלֶס מַעֲגָל
רָגְלֶךָ וְכָל־דֶּרֶכֶיךָ יִכְנוּ: ²⁷ אֶל־תִּט־יָמִין
וּשְׂמֹאל הֲסֵר רָגְלֶךָ מִרָע:

6 בְּנֵי אִם־עֲרַבְתָּ לְרַעָה תִקְעֶת לִזְרַ כַּפֶּיךָ:
² נִוקְשֶׁת בְּאֲמָרֵי־פִיד וְלִפְדָּת בְּאֲמָרֵי־פִיד:
³ עֲשֵׂה זֹאת אִפּוּא | בְּנֵי וְהִנְצֵל כִּי בָאת
בְּכִי־רַעָה לְךָ הִתְרַפֵּס וּרְהַב רַעִידָה: ⁴ אֶל־תִּתֵּן
שְׁנָה לְעֵינֶיךָ וּתְנוּמָה לְעַפְעָפִיךָ: ⁵ הִנְצֵל כַּצְבִּי
מִיד וּכְצָפוֹר מִיד יִקּוּשׁ:
⁶ לֹךְ־אֶל־נַמְלָה עֲצָל רְאֵה דֶרֶכֶיהָ וְחֲכָם:
⁷ אֲשֶׁר אֵין־לָהּ קֶצֶין שֹׁטֵר וּמִשֹּׁל: ⁸ תִּכְּוֶן
בְּקִיץ לַחֲמָה אֲגִרָה בְּקֶצֶיר מֵאֲכָלָה: ⁹ עַד־
מָתִי עֲצָל | תִּשְׁכַּב מָתִי תִקּוּם מִשְׁנָתָה:
¹⁰ מַעַט שְׁנוֹת מַעַט תְּנוּמוֹת מַעַט | חֶבֶק

5 בְּנֵי לְחֲכָמָתִי הַקְּשִׁיבָה לְתַבּוּנָתִי הַט־
אָזְנֶךָ: ² לְשֹׁמֵר מִזְמוֹת וְלֹדַעַת שְׁפָתֶיךָ יִנְצְרוּ:
³ כִּי נֹפֶת תִּטְפֹּנָה שְׁפָתֵי זָרָה וְחֵלֶק מִשְׁמֶן
חִפָּה: ⁴ וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כְּלַעֲנָה חֲזָה כְּחֶרֶב
פִּיּוֹת: ⁵ רָגְלֶיהָ יִרְדּוּת מוֹת שְׂאוֹל צַעֲדֶיהָ
יִתְמָכוּ: ⁶ אֲרַח חַיִּים פֶּן־תִּפְלֵס נַעַו מַעֲגָלָתָהּ
לֹא תִדַּע:
⁷ וְעַתָּה בָנִים שִׁמְעוּ־לִי וְאַל־תִּסּוּרוּ מֵאֲמָרֵי־

יֵאֵבָה כִּי תִרְבֶּה שְׁחָד׃ פ

7 בְּנֵי שֹׁמֵר אֲמָרִי וּמִצּוֹתַי תִּצְפֹּן אֹתָם׃
2 שֹׁמֵר מִצּוֹתַי וְחִיָּה וְתוֹרָתִי כְּאִישׁוֹן עֵינָיו׃
3 קִשְׁרָם עַל־אֲצָבָעָיו כְּתָבָם עַל־לִוַּח לִבָּם׃
4 אֲמַר לַחֲכָמָה אֲחָתִי אֵת וּמִדַּע לִבִּינָה
5 תִּקְרָא׃ לְשֹׁמְרָהּ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנְּכָרֶיהָ
6 אֲמַרְיָהּ הִחְלִיקָה׃ כִּי בַחֲלוֹן בֵּיתִי בָעַד
7 אֲשַׁנְּבִי נִשְׁקָפְתִּי׃ וְאָרָא בַּפֶּתָאִים אֲבִינָה
8 בִּבְנִים גֵּעַר חֲסֵר־לֵב׃ עֹבֵר בְּשׁוּק אֲצֹל פָּנָה
9 וְדֹרֶךְ בֵּיתָהּ יִצְעַד׃ בִּנְשׁוֹף־בְּעֶרֶב יוֹם בְּאִישׁוֹן
10 לֵילָה וְאִפְלָה׃ וְהִנֵּה אִשָּׁה לִקְרָאתוֹ שֵׁית
11 זֹנָה וְנִצְרַת לֵב׃ הַמִּיָּה הִיא וְסִרְרַת
12 בְּבֵיתָהּ לֹא־יִשְׁכְּנוּ רַגְלֶיהָ׃ פָּעַם | בַּחוּץ
13 פָּעַם בְּרַחֲבוֹת וְאֲצֹל כָּל־פָּנָה תִּתְאַרֵב׃
14 וְהִחְזִיקָהּ בּוֹ וְנִשְׁקָהּ־לוֹ הַעֲזָה פָּנֶיהָ
15 וְתֹאמַר לוֹ׃ זִכְרִי שְׁלָמִים עָלַי הַיּוֹם
16 שְׁלַמְתִּי נְדָרִי׃ עַל־כֵּן יֵצְאֵתִי לִקְרָאתָהּ
17 לְשַׁחַר פָּנֶיהָ וְאִמְצֶאָהּ׃ מְרִבְדִּים רַבְדֵּתִי
18 עֲרָשִׁי חֲטָבוֹת אֶטּוֹן מִצָּרִים׃ נִפְתִּי מִשְׁכָּבִי
19 מֵרֶ אֲהַלִּים וְקִנְמוֹן׃ לָכֵה גִרוֹה דָּדִים עַד־
20 הַבֶּקֶר נִתְעַלְסָה בְּאֵהָבִים׃ כִּי אֵין הָאִישׁ
21 בְּבֵיתוֹ הֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ מִרְחֹק׃ צָרוּר־הַכֶּסֶף
22 לָקַח בִּידוֹ לַיּוֹם הַכֶּסֶף יָבֹא בֵיתוֹ׃ הִטְתּוֹ
23 בְּלֵב לָקַחָהּ בַּחֲלָק שְׁפָתֶיהָ תִּדְיַחְנוּ׃ הוֹלֶךְ
24 אַחֲרֶיהָ פֶּתָאִם פֶּשׁוּר אֶל־טֶבַח יָבֹא וְכַעֲכֹס
25 אֶל־מוֹסֵר אֹיִל׃ עַד יִפְלַח חֵץ כִּבְדּוֹ כְּמִהָרָה
26 צִפּוֹר אֶל־פֶּחַ וְלֹא־יָדַע כִּי־בִנְפִשׁוֹ הוּא׃ פ
27 וְעַתָּה בָנִים שְׁמַעוּ־לִי וְהִקְשִׁיבוּ לְאִמְרֵי־פִי׃
28 אֶל־יֵשׁוּט אֶל־דֶּרֶכֶיהָ לִבָּהּ אֶל־תִּתֵּעַ
29 בְּנִתִּיבוֹתֶיהָ׃ כִּי־רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה

11 וּבֹא־כְמִהָלֶךְ רֹאשׁוֹ וּמַחְסְרָהּ
12 כְּאִישׁ מִגֵּן׃
13 אָדָם בְּלִיעַל אִישׁ אֲוֹן הוֹלֶךְ עֲקָשׁוֹת פֹּה׃
14 קִרְץ בְּעֵינָיו מִלֵּל בְּרִגְלוֹ מִדָּה בְּאֲצָבָעָיו׃
15 תִּהְפְּלוֹת | בְּלִבּוֹ חֲרָשׁ רָע בְּכָל־עֵת מְדִינִים
16 מְדִינִים יִשְׁלַח׃ עַל־כֵּן פֶּתָאִם יָבֹא אִידוֹ
17 פֶּתַע יִשְׁבֵּר וְאֵין מִרְפָּא׃ פ
18 שִׁשְׁ־הִנֵּה שָׁנָא יְהוָה וְשָׁבַע תוֹעֲבוֹת תוֹעֲבַת
19 נִפְשׁוֹ׃ עֵינָיו רְמוֹת לְשׁוֹן שֶׁקֶר וְיָדָיו
20 שֹׁפְכוֹת דָּם־נָקִי׃ לֵב חֲרָשׁ מַחְשְׁבוֹת אֲוֹן
21 רִגְלָיו מְמַהֲרוֹת לְרוּץ לְרָעָה׃ יָפִיחַ כְּזָבִים
22 עַד שֶׁקֶר וּמִשְׁלַח מְדִינִים בֵּין אֲחֵים׃ פ
23 נִצֵּר בְּנֵי מִצּוֹת אֲבִיהָ וְאֶל־תִּטָּשׁ תוֹרַת
24 אִמָּהּ׃ קִשְׁרָם עַל־לִבָּהּ תִּמְיֵד עֲנָם עַל־
25 גִּבְרֹתָהּ׃ בְּהִתְהַלֵּכָהּ | תִּנְחָה אֹתָהּ בְּשֹׁכְבָהּ
26 תִּשְׁמַר עָלֶיהָ וְהִקְיֹצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֶהּ׃ כִּי גַר
27 מִצָּה וְתוֹרָה אֹר וְדֶרֶךְ חַיִּים תוֹכְחוֹת מוֹסֵר׃
28 לְשֹׁמְרָהּ מֵאִשָּׁת רָע מַחְלֶקֶת לְשׁוֹן נִכְרֶיהָ׃
29 אֶל־תִּחְמַד יָפִיהָ בְּלִבָּבָהּ וְאֶל־תִּקְחָהּ
30 בְּעַפְעָפֶיהָ׃ כִּי בַעַד־אִשָּׁה זֹנָה עַד־כֶּפֶר
31 לָחֶם וְאִשָּׁת אִישׁ נִפְשׁ יִקְרָה תִּצּוֹד׃ פ
32 הִיחַתָּה אִישׁ אִשׁ בַּחֲקִיקוֹ וּבִגְלִיו לֹא
33 תִּשְׁרָפְנָה׃ אִם־יִהְלֶךְ אִישׁ עַל־הַגָּחִלִים
34 וְרִגְלָיו לֹא תִכְוִינָה׃ כֵּן הֵבֵא אֶל־אִשָּׁת
35 רָעָהּ לֹא יִנָּקָה כָּל־הַנִּגָּע בָּהּ׃ לֹא־יִבּוֹזוּ
36 לְגִנּוֹב כִּי יִגְנוֹב לְמִלָּא נִפְשׁוֹ כִּי יִרְעֵב׃
37 וְנִמְצָא יִשְׁלֹם שְׁבַע־עֶשְׂרִים אֶת־כָּל־הוֹן בֵּיתוֹ
38 יִתּוֹ׃ נֹאֵף אִשָּׁה חֲסֵר־לֵב מִשְׁחִית נִפְשׁוֹ
39 הוּא יַעֲשֶׂנָּה׃ נִגְעוּ־וְקִלּוֹן יִמְצָא וְחִרְפָּתוֹ לֹא
40 תִּמָּחָה׃ כִּי־קִנְיָנָהּ חֲמַת־גִּבֹּר וְלֹא־יִחְמוֹל
41 בַּיּוֹם נָקָם׃ לֹא־יִשָּׂא פָנָי כָּל־כֶּפֶר וְלֹא־

חוללתִי: ²⁶עד־לא עֲשֵׂה אֶרֶץ וְחוּצוֹת וְרֹאשׁ
עֲפָרוֹת תִּבְלִי: ²⁷בְּהִכִּינוּ שָׁמַיִם שֵׁם אֲנִי
בְּחֻקּוֹ חֹג עַל־פְּנֵי תְהוֹם: ²⁸בְּאִמְצוֹ שְׁחָקִים
מִמֶּעַל בְּעֻזּוֹ עִינֹת תְהוֹם: ²⁹בְּשׁוּמוֹ לַיִם |
חָקוּ וַיִּמָּסּוּ לֹא יַעֲבְרוּ־פָּנָיו בְּחֻקּוֹ מוֹסְדֵי אֶרֶץ:
³⁰וַאֲהִיָּה אֲצִלּוֹ אֲמוֹן וַאֲהִיָּה שַׁעֲשָׁעִים יוֹם |
יוֹם מִשְׁחָקָת לִפְנָיו בְּכָל־עֵת: ³¹מִשְׁחָקָת
תִּבְלִי אֶרְצוֹ וְשַׁעֲשָׁעִי אֶת־בְּנֵי אָדָם: ³²
וְעַתָּה בָנִים שִׁמְעוּ־לִי וְאֲשֶׁרֵי דַרְכֵי יִשְׁמְרוּ:
³³שִׁמְעוּ מוֹסֵר וְחֻכְמוֹ וְאַל־תִּפְרְעוּ: ³⁴אֲשֶׁרֵי
אָדָם שִׁמְעֵ לִי לִשְׁקֹד עַל־דִּלְתִּי יוֹם | יוֹם
לִשְׁמֹר מְזֻזוֹת פִּתְחוֹ: ³⁵כִּי מִצָּיִ ^{מִצָּיִ} ^{מִצָּיִ}
חַיִּים וַיִּפֹּק רִצּוֹן מִיהוָה: ³⁶וַחֲטָאֵי חַמָּס
נִפְשׁוּ כָל־מִשְׁנָאֵי אֲהָבוּ מוֹת: ^פ

9 חֲכָמוֹת בָּנְתָה בֵּיתָה חֲצִבָּה עֲמוּדֶיהָ
שִׁבְעָה: ²טִבְחָה טִבְחָה מִסְכָּה יִיגָה אֶף
עֲרֹכָה שְׁלַחְנָה: ³שְׁלַחָה נַעֲרָתֶיהָ תִּקְרָא עַל־
גִּפִּי מְרִמִּי קֶרֶת: ⁴מִי־פִתִּי יִסֹּר הִנֵּה חֲסֵר־לֵב
אֲמָרָה לוֹ: ⁵לָכוּ לַחֲמוּ בִלְחָמִי וְשִׁתּוּ בִּינִי
מִסְכָּתִי: ⁶עֲזְבוּ פִתָּאִים וַחֲיוּ וְאֲשֶׁרוּ בְּדֶרֶךְ
בִּינָה: ⁷יִסֹּר | לֵץ לֶקַח לוֹ קָלוֹן וּמוֹכִיחַ
לְרָשָׁע מוֹמּוֹ: ⁸אַל־תִּוְכַח לֵץ פֹּו־יִשְׁנָאֵךְ
הוֹכַח לַחֲכָם וַיֵּאֱהָבֶךָ: ⁹תָּן לַחֲכָם וַיַּחֲפֹם־עוֹד
הוֹדַע לְצַדִּיק וַיּוֹסֶף לֶקַח: ^פ
¹⁰תַּחֲלֵת חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוָה וְדַעַת קְדָשִׁים
בִּינָה: ¹¹כִּי־בִי יִרְבּוּ יָמָיִךְ וַיּוֹסִיפוּ לָךְ שָׁנוֹת
חַיִּים: ¹²אִם־חֲכָמָת חֲכָמָת לָךְ וְלִצָּת לִבְדָּךְ
תִּשָּׂא: ¹³אִשֶּׁת כְּסִילוֹת הִמְיָה פִתְיוֹת וּבִל־
יִדְעָה מָה: ¹⁴וַיֵּשְׁבָה לִפְתַּח בֵּיתָה עַל־כֹּסֶא
מְרִמִּי קֶרֶת: ¹⁵לִקְרָא לְעַבְרֵי־דֶרֶךְ הַמִּישָׁרִים

וְעֵצִים כָּל־הֶרְגֵּיהָ: ²⁷דַּרְכֵי שְׁאוֹל בֵּיתָה
יִרְדּוּת אֶל־חֲדָרֵי־מָוֶת: ^פ

8 הֲלֹא־חֲכָמָה תִּקְרָא וְתִבּוֹנָה תִּתֵּן קוֹלָהּ:
²בְּרֹאשׁ־מְרוֹמִים עַל־יֶדְרֶךְ בֵּית נְתִיבוֹת
נִצְבָּה: ³לִיד־שַׁעֲרִים לִפִּי־קֶרֶת מְבֹא פִתְחִים
תִּרְנָה: ⁴אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֲקָרָא וְקוֹלִי אֶל־בְּנֵי
אָדָם: ⁵הִבִּינוּ פִתָּאִים עֲרָמָה וְכִסִּילִים הִבִּינוּ
לֵב: ⁶שִׁמְעוּ כִּי־נִגִּידִים אֲדַבֵּר וּמִפֶּתַח שְׁפָתִי
מִישָׁרִים: ⁷כִּי־אֲמַת יְהִגָּה חֶפֶץ וְתוֹעֵבַת שְׁפָתִי
רָשָׁע: ⁸בְּצֹדֵק כָּל־אֲמַר־יִפִּי אֵין בָּהֶם נִפְתָּל
וְעֵקֶשׁ: ⁹כָּלֶם נִכְחִים לִמְבִּין וַיִּשְׁרִים לְמִצָּאֵי
דַּעַת: ¹⁰קַחוּ־מוֹסְרִי וְאַל־כֹּסֶף וְדַעַת מַחְרוּץ
נִבְחָר: ¹¹כִּי־טוֹבָה חֲכָמָה מִפְּנִינִים וְכָל־
חֲפָצִים לֹא יִשׁוּבָהּ: ¹²אֲנִי־חֲכָמָה שְׁכַנְתִּי
עֲרָמָה וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמַצָּא: ¹³יִרְאֵת יְהוָה
שְׁנֹאת רַע גָּאָה וְגֵאוֹן | וְדֶרֶךְ רַע וְפִי
תַּהֲפֹכֹת שְׁנֹאתִי: ¹⁴לִי־עֵצָה וְתוֹשִׁיָּה אֲנִי
בִּינָה לִי גְבוּרָה: ¹⁵בִּי מַלְכִּים יִמְלְכוּ וְרוֹזְזִים
יִחַקְקוּ צֹדֵק: ¹⁶בִּי שָׁרִים יִשְׁרוּ וְנִדְיָבִים כָּל־
שְׁפָטֵי צֹדֵק: ¹⁷אֲנִי ^{אֱהָבִיהָ} ^{אֱהָבִי} אֲהָב
וּמִשְׁחָרֵי יִמְצְאוּנִי: ¹⁸עֲשֶׂר־וְכָבוֹד אֲתִי הֵן
עֵתֶךָ וְצֹדֵקָה: ¹⁹טוֹב פְּרִי מַחְרוּץ וּמִפֹּז
וְתִבּוֹאֲתִי מִכֹּסֶף נִבְחָר: ²⁰בְּאַרְח־צֹדֵקָה
אֶהְלֵךְ בְּתוֹךְ נְתִיבוֹת מִשְׁפָּט: ²¹לִהְנַחִיל
אֲהָבִי | יֵשׁ וְאַצְרָתֶיהֶם אֲמַלֵּא: ^פ
²²יְהוָה קִנְנִי רֹאשִׁית דֶּרֶכּוֹ קָדָם מִפְּעֻלִּי
מֵאֵז: ²³מַעֲוֹלִם נִסְכָּתִי מִרֹאשׁ מִקְדָּמִי־אֶרֶץ:
²⁴בְּאִין־תַּהֲמוֹת חוֹלְלָתִי בְּאִין מַעֲיֵנוֹת נִכְבְּדִי־
מִיָּם: ²⁵בְּטָרֶם הָרִים הִטְבַּעוּ לִפְנֵי גְבוּעוֹת

וְחָכְמָה לְאִישׁ תְּבוּנָה: ²⁴ מְגוּרַת רָשָׁע הִיא
 תְּבוּאָנוּ וְתֹאֲוֹת צְדִיקִים יִתֵּן: ²⁵ כַּעֲבוּר סוּפָה
 וְאִין רָשָׁע וְצָדִיק יִסּוּד עוֹלָם: ²⁶ כְּחֶמֶץ |
 לְשׁוֹנִים וְכַעֲשָׂן לְעֵינַיִם כֵּן הָעֵצָל לְשִׁלְחָיו:
²⁷ יֵרָאֵת יְהוָה תּוֹסִיף יָמִים וּשְׁנוֹת רָשָׁעִים
 תִּקְצְרֶנָּה: ²⁸ תוֹחֶלֶת צְדִיקִים שְׂמִיחָה וְתִקְוַת
 רָשָׁעִים תֹּאֲבֵד: ²⁹ מַעֲזוֹ לָתֵם דֶּרֶךְ יְהוָה
 וּמִחֲתָה לְפַעֲלֵי אָנוּ: ³⁰ צְדִיק לְעוֹלָם בַּל־יָמוּט
 וְרָשָׁעִים לֹא יִשְׁכְּנוּ-אָרֶץ: ³¹ פִּי-צְדִיק יָנוּב
 חָכְמָה וּלְשׁוֹן תְּהַפְּכוֹת תִּפְרָת: ³² שִׁפְתֵי צְדִיק
 יִדְעוּן רָצוֹן וְפִי רָשָׁעִים תְּהַפְּכוֹת:

11 מֵאֲזַנִּי מֵרָמָה תוֹעֲבֶת יְהוָה וְאֶבֶן
 שְׁלֵמָה רָצוֹנוֹ: ² בֹּא-זֶדוֹן וַיֵּבֵא קָלוֹן וְאֶת-
 צְנוּעִים חָכְמָה: ³ תִּמְתַּת יִשְׂרָאֵל תִּנְחַם וְסִלָּף
 בּוֹגְדִים וְשָׁדֵם יִשְׁדָּם: ⁴ לֹא-יִזְעִיל הֶזֶן בֵּינוֹם
 עֲבָרָה וְצִדְקָה תִּצְלִי מִמּוֹת: ⁵ צִדְקַת תָּמִים
 תִּישָׁר דֶּרֶכּוֹ וּבִרְשָׁעָתוֹ יָפֹל רָשָׁע: ⁶ צִדְקַת
 יִשְׂרָאֵל תִּצְלִי וּבִהְיוֹת בְּגָדִים יִלְכְּדוּ: ⁷ בִּמּוֹת
 אָדָם רָשָׁע תֹּאבֵד תִּקְוָה וְתוֹחֶלֶת אֲוִנִים
 אֲבָדָה: ⁸ צְדִיק מִצָּרָה נִחְלָץ וַיֵּבֵא רָשָׁע
 תַּחְתָּיו: ⁹ בְּפֹה חֲנָף יִשְׁחַת רַעְהוּ וּבִדְעַת
 צְדִיקִים יִחְלָצוּ: ¹⁰ בְּטוֹב צְדִיקִים תִּעֲלֶץ קִרְיָה
 וּבִאֲבָד רָשָׁעִים רָנָה: ¹¹ בְּבִרְכַּת יִשְׂרָאֵל תִּרוֹם
 קֶרֶת וּבְפִי רָשָׁעִים תִּהְרַס: ¹² בּוֹז־לְרַעְהוּ
 חֲסֵר-לֵב וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יִחְרִישׁ: ¹³ הוֹלֵךְ רָכִיל
 מִגִּלְהָ-סוּד וְנִאֲמֹן-רוּחַ מְכַסֶּה דָּבָר: ¹⁴ בָּאִין
 תַּחְבֻּלוֹת יַפְלִיעַם וְתִשׁוּעָה בְּרַב יוֹעֵץ: ¹⁵ רַע-
 יְרוּעַ כִּי-עָרַב זֶר וְשָׂנֵא תִקְעִים בּוֹטֵחַ:
¹⁶ אֲשֶׁת-חָן תִּתְמָךְ כְּבוֹד וְעֲרִיצִים יִתְמָכוּ-
 עִשָּׂר: ¹⁷ גָּמַל גִּפְשׁוֹ אִישׁ חֶסֶד וְעֹכֵר שְׂאֵרוֹ

אֲרֻחוֹתָם: ¹⁶ מִי-פָתִי יִסֵּר הִנֵּה וְחֲסֵר-לֵב
 וְאָמְרָה לוֹ: ¹⁷ מִיָּם-גְּנוּבִים יִמָּתְקוּ וְלֶחֶם
 סִתְרִים יִנָּעַם: ¹⁸ וְלֹא-יִדְעַע כִּי-רָפְאִים שָׁם
 בְּעֵמְקֵי שְׂאוֹל קִרְאִיהָ: פ

10 מִשְׁלִי שְׁלֵמָה פ
 בֶּן חָכָם יִשְׂמַח-אָב וּבֶן כְּסִיל תוֹגַת אָמוֹ:
² לֹא-יִזְעִילוּ אוֹצְרוֹת רָשָׁע וְצִדְקָה תִּצְלִי
 מִמּוֹת: ³ לֹא-יִרְעִיב יְהוָה גִּפְשׁ צְדִיק וְהוֹת
 רָשָׁעִים יִהְדֹּף: ⁴ רָאשׁ עֲשֵׂה כַף-רִמְיָה וַיֵּד
 חֲרוּצִים תַּעֲשִׂיר: ⁵ אֲגֵר בְּקִיץ בֶּן מִשְׁכָּל
 נִרְדָּם בְּקִצְרֵי בֶן מִבִּישׁ: ⁶ בְּרֻכּוֹת לְרֹאשׁ
 צְדִיק וְפִי רָשָׁעִים יִכְסֶּה חֶמֶס: ⁷ זָכָר צְדִיק
 לְבִרְכָּה וְשֵׁם רָשָׁעִים יִרְקַב: ⁸ חָכָם-לֵב יִקַּח
 מִצּוֹת וְאֹוִיל שְׁפָתַיִם יִלְבֹּט: ⁹ הוֹלֵךְ בֵּתָם יִלְךְ
 בֵּטָח וּמַעֲקֹשׁ דֶּרֶכּוֹ יִדְעַע: ¹⁰ קֶרֶץ עֵין יִתֵּן
 עֲצָבָת וְאֹוִיל שְׁפָתַיִם יִלְבֹּט: ¹¹ מְקוֹר חַיִּים פִּי
 צְדִיק וְפִי רָשָׁעִים יִכְסֶּה חֶמֶס: ¹² שְׂנֵאָה
 תַּעֲוֹרֵר מִדְּנִים וְעַל כָּל-פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה
 אֶהְבֶּה: ¹³ בְּשִׁפְתֵי נְבוֹן תִּמְצֵא חָכְמָה וְשִׁבְט
 לְגוֹ חֲסֵר-לֵב: ¹⁴ חָכְמִים יִצְפְּנוּ-דַּעַת וּפִי-אֹוִיל
 מִחֲתָה קִרְבָּה: ¹⁵ הוֹן עֲשִׂיר קִרְיָת עֵזוֹ מִחֲתַת
 דָּלִים רִישָׁם: ¹⁶ פַּעֲלַת צְדִיק לְחַיִּים תְּבוּאָת
 רָשָׁע לְחֻטָּאת: ¹⁷ אֶרֶץ לְחַיִּים שׁוֹמֵר מוֹסֵר
 וְעוֹזֵב תוֹכַחַת מִתְּעָה: ¹⁸ מְכַסֶּה שְׂנֵאָה
 שִׁפְתֵי-שָׁקֶר וּמוֹצֵא דָבָה הוּא כְּסִיל: ¹⁹ בְּרַב
 דְּבָרִים לֹא יִחְדַּל-פֶּשַׁע וְחֹשֶׁךְ שִׁפְתָּיו מִשְׁכָּל:
²⁰ כֶּסֶף גִּבְחָר לְשׁוֹן צְדִיק לֵב רָשָׁעִים כַּמַּעֲט:
²¹ שִׁפְתֵי צְדִיק יִרְעוּ רַבִּים וְאֹוִילִים בְּחֲסֵר-לֵב
 יָמוּתוּ: ²² בְּרֻכַּת יְהוָה הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא-יִוָּסֵף
 עֲצָב עֲמָה: ²³ כִּשְׁחֹק לְכָסִיל עֲשׂוֹת זִמָּה

רַע וַיֵּצֵא מִצָּרָה צָדִיק: ¹⁴ מִפְּרִי פִי־אִישׁ
 יִשְׁבַּע־טוֹב וּגְמוּל יִדִּי־אָדָם יִשׁוּב יִשְׁיֹב לוֹ:
¹⁵ דֶּרֶךְ אֱוִיל אֵוִיל יִשָּׁר בְּעֵינָיו וְשָׁמַע לְעֵצָה חֲכָם:
¹⁶ אֱוִיל בְּיוֹם יוֹדַע כַּעֲסוֹ וְכִסָּה קִלְוֹן עָרוֹם:
¹⁷ יָפִיחַ אֱמוּנָה יָגִיד צֶדֶק וְעַד שְׁקָרִים
¹⁸ מִרְמָה: יֵשׁ בּוֹטָה כַּמְדָּקְרוֹת חָרֵב וּלְשׁוֹן
 חֲכָמִים מִרְפָּא: ¹⁹ שִׁפְת־אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד וְעַד־
 אֲרָגִיעָה לְשׁוֹן שְׁקָר: ²⁰ מִרְמָה בִּלְבַב־חֲרָשִׁי
 רַע וְלִיעֲצִי שְׁלוֹם שְׁמִיחָה: ²¹ לֹא־יֵאָגֵה
 לְצָדִיק כָּל־אִוֶּן וְרָשָׁעִים מְלֹאוֹ רַע: ²² תּוֹעֲבַת
 יְהוָה שִׁפְת־יִשְׁקָר וְעֲשִׂי אֱמוּנָה רִצּוֹנוֹ:
²³ אָדָם עָרוֹם כָּסָה דַּעַת וְלֵב כְּסִילִים יִקְרָא
 אֱוִיל: ²⁴ יִד־חֲרוּצִים תִּמְשֹׁל וְרִמְיָה תִּהְיֶה
 לְמָס: ²⁵ דֹּאגָה בִּלְבַב־אִישׁ יִשְׁחַנָּה וְדָבָר טוֹב
 יִשְׁמַחֲנָה: ²⁶ יֵתֵר מִרְעָהוּ צָדִיק וְדֶרֶךְ רָשָׁעִים
 תִּתְעַם: ²⁷ לֹא־יִחַרֶּךְ רִמְיָה צִידוֹ וְהוֹן־אָדָם
 יִקָּר חֲרוּץ: ²⁸ בְּאַרְח־צָדִיקָה חַיִּים וְדֶרֶךְ
 נְתִיבָה אֶל־מוֹת:

13 בֶּן חֲכָם מוֹסֵר אָב וְלֵץ לֹא־שָׁמַע
 גְּעָרָה: ² מִפְּרִי פִי־אִישׁ יֹאכֵל טוֹב וּנְפֹשׁ
 בְּגָדִים חָמֵס: ³ נֹצֵר פִּיו שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ פֶּשֶׁק
 שִׁפְתָּיו מִחֲתָה־לוֹ: ⁴ מִתְאַנֶּה וְאִין נַפְשׁוֹ עֲצָל
 וּנְפֹשׁ חֲרָצִים תִּדְּשֵׁן: ⁵ דִּבְר־שְׁקָר יִשְׁנָא צָדִיק
 וְרָשָׁע יִבְאִישׁ וַיִּחְפִּיר: ⁶ צָדִיקָה תִצָּר תִּם־דֶּרֶךְ
 וְרָשָׁעָה תִסְלֹף חֲטָאת: ⁷ יֵשׁ מִתְעַשֵּׂר וְאִין כָּל
 מִתְרוֹשֵׁשׁ וְהוֹן רָב: ⁸ כֹּפֵר נַפְש־אִישׁ עֲשֶׂרוֹ
 וְרָשׁ לֹא־שָׁמַע גְּעָרָה: ⁹ אֹרֶץ־צָדִיקִים יִשְׁמַח
 וְנָר רָשָׁעִים יִדְעָף: ¹⁰ רִק־בִּזְדוֹן יִתֵּן מִצָּה
 וְאֶת־נוֹעֲצִים חֲכָמָה: ¹¹ הוֹן מִהֶבֶל יִמְעַט
 וְקִבֵּץ עַל־יָד יִרְבֶּה: ¹² תּוֹחֶלֶת מִמְשָׁכָה

אֲכֹזֵר: ¹⁸ רָשָׁע עֹשֶׂה פְעֻלַּת־שְׁקָר וְזֹרַע
 צָדִיקָה שְׁכָר אֱמֶת: ¹⁹ כֹּן־צָדִיקָה לְחַיִּים
 וּמִרְדָּף רָעָה לְמוֹתוֹ: ²⁰ תּוֹעֲבַת יְהוָה עֲקֹשִׁי־
 לֵב וְרִצּוֹנוֹ תְּמִימִי דֶּרֶךְ: ²¹ יָד לֵיד לֹא־יִנָּקֶה
 רַע וְזֹרַע צָדִיקִים נִמְלֹט: ²² גִּזְם זֶהָב בְּאֵף
 חֲזִיר אֲשֶׁה לָּפָה וְסִרְת טַעַם: ²³ תִּאֲוֹת
 צָדִיקִים אֲד־טוֹב תִּקְוֹת רָשָׁעִים עֲבָרָה: ²⁴ יֵשׁ
 מִפֶּיֶר וְנוֹסֵף עוֹד וְחוֹשֵׁף מִיִּשָּׁר אֲד־לִמְחִסּוֹר:
²⁵ נִפְש־בִּרְכָּה תִדְּשֵׁן וּמִרְוָה גִם־הוּא יוֹרָא:
²⁶ מִנֶּעַ בֵּר יִקְבְּהוּ לְאוֹם וּבִרְכָּה לְרֹאשׁ
 מִשְׁבִּיר: ²⁷ שֹׁחַר טוֹב יִבְקֹשׁ רִצּוֹן וְדַרְשׁ רָעָה
 תִּבּוֹאֲנוּ: ²⁸ בּוֹטָח בַּעֲשָׂרוֹ הוּא יִפֹּל וְכַעֲלָה
 צָדִיקִים יִפְרָחוּ: ²⁹ עוֹכֵר בֵּיתוֹ יִנְחַל־רוּחַ
 וְעַבֵּד אֱוִיל לְחֲכָם־לֵב: ³⁰ פֶּרִי־צָדִיק עֵץ חַיִּים
 וְלִקְחַ נִפְשׁוֹת חֲכָם: ³¹ הֵן צָדִיק בְּאַרְץ יִשְׁלָם
 אֵף כִּי־רָשָׁע וְחוֹטֵא:

12 אֱהָב מוֹסֵר אֱהָב דַּעַת וְשֹׁנֵא תוֹכַחַת
 בַּעַר: ² טוֹב יִפִּיק רִצּוֹן מִיְהוָה וְאִישׁ מִזְמוֹת
 יִרְשִׁיעַ: ³ לֹא־יִכּוֹן אָדָם בְּרָשָׁע וְשָׁרֵשׁ צָדִיקִים
 בְּלִי־מוֹט: ⁴ אֲשֶׁת־חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָה וּכְרָקֵב
 בַּעֲצָמוֹתָיו מִבִּישָׁה: ⁵ מַחֲשָׁבוֹת צָדִיקִים
 מִשְׁפָּט תַּחֲבִלוֹת רָשָׁעִים מִרְמָה: ⁶ דִּבְרִי
 רָשָׁעִים אֲרַב־דָּם וּפִי יִשְׁלִים יִצִּילֵם: ⁷ הַפֹּהַ
 רָשָׁעִים וְאִינָם וּבֵית צָדִיקִים יַעֲמֵד: ⁸ לִפִּי־
 שְׁכָלוֹ יִהְלֵל־אִישׁ וְנַעֲוָה־לֵב יִהְיֶה לְבוֹז:
⁹ טוֹב נִקְלָה וְעַבֵּד לוֹ מִמֵּתִכֶּפֶד וְחִסְר־לֶחֶם:
¹⁰ יוֹדַע צָדִיק נִפֹּשׁ בְּהִמָּתוֹ וְרַחֲמֵי רָשָׁעִים
 אֲכֹזֵר: ¹¹ עַבֵּד אֲדָמָתוֹ יִשְׁבַּע־לֶחֶם וּמִרְדָּף
 רִיקִים חִסְר־לֵב: ¹² חֲמַד רָשָׁע מִצּוֹד רָעִים
 וְשָׁרֵשׁ צָדִיקִים יִתֵּן: ¹³ בִּפְשַׁע שִׁפְתִּים מוֹקֵשׁ

בִּשְׁחֹק יִכָּאֵב לֵב וְאַחֲרִיתָהּ שְׂמֵחָה תוֹגֶה:
 14 מְדַרְכָּיו יִשְׁבַּע סוֹג לֵב וּמַעְלָיו אִישׁ טוֹב:
 15 פֶּתִי יֵאֱמִין לְכָל־דָּבָר וְעֵרוֹם יָבִין לְאֲשָׁרוֹ:
 16 חָכֶם יֵרָא וְסָר מֵרַע וְכֹסִיל מִתַּעֲבָר וּבֹטָח:
 17 קֶצֶר־אֲפִים יַעֲשֶׂה אֹולֶת וְאִישׁ מְזֻמּוֹת
 יִשְׁנָא: 18 נָחֳלוּ פְתָאִים אֹולֶת וְעֵרוֹמִים יִכְתְּרוּ
 דַּעַת: 19 שָׁחוּ רַעִים לִפְנֵי טוֹבִים וְרָשָׁעִים עַל־
 שַׁעֲרֵי צְדִיק: 20 גַּם־לָרַעְהוּ יִשְׁנָא רָשׁ וְאַהֲבִי
 עֲשִׂיר רַבִּים: 21 בְּזִלְרַעְהוּ חוּטֵא וּמַחֲנֹן עֲנִיִּים
 עֲנִיִּים אֲשָׁרִיו: 22 הִלּוֹא־יִתְּנוּ חֲרָשֵׁי רָע וַחֲסֹד
 וְאַמֶּת חֲרָשֵׁי טוֹב: 23 בְּכָל־עֶצֶב יִהְיֶה מוֹתָר
 וּדְבַר־שְׁפָתַיִם אֶדְלִימַחֲסוֹר: 24 עֲטַר־חַכְמִים
 עֲשֶׂרֶם אֹולֶת כְּסִילִים אֹולֶת: 25 מִצִּיל נַפְשׁוֹת
 עַד אֲמֶת וַיִּפַּח כְּזָבִים מִרְמָה: 26 בִּירְאֵת
 יִהְיֶה מִבְּטַח־עֵז וּלְבָנָיו יִהְיֶה מַחֲסֶה: 27 יִרְאֵת
 יִהְיֶה מְקוֹר חַיִּים לְסוֹר מִמְּקָשִׁי מוֹת:
 28 בְּרַב־עַם הִדְרַת־מֶלֶךְ וּבְאֶפֶס לֹאֻם מַחֲתָת
 רְצוֹן: 29 אֶרֶךְ אֲפִים רַב־תְּבוּנָה וְקֶצֶר־רוּחַ
 מָרִים אֹולֶת: 30 חַיִּי בְשָׂרִים לֵב מִרְפָּא וּרְקָב
 עֲצָמוֹת קִנְאָה: 31 עֲשֹׁק דָּל חֲרָף עֲשֶׂהוּ
 וּמַכְבְּדוֹ חֲנֹן אֲבִיוֹן: 32 בִּרְעֵתוֹ יִדְחָה רָשָׁע
 וַחֲסֶה בְּמוֹתוֹ צְדִיק: 33 בָּלֵב גִּבּוֹן תִּנּוּחַ
 חֲכָמָה וּבִקְרֹב כְּסִילִים תוֹדַע: 34 צִדְקָה
 תְּרוֹמֵם־גּוֹי וַחֲסֹד לְאֲמִים חֲטָאֵת: 35 רְצוֹן־
 מֶלֶךְ לַעֲבֹד מִשְׁפָּיל וְעִבְרָתוֹ תִּהְיֶה מִבִּישׁ:

15 מַעֲנֶה־רֶךְ יֹשִׁיב חֲמָה וּדְבַר־עֶצֶב
 יַעֲלֶה־אָף: 2 לִשׁוֹן חַכְמִים תִּיטִיב דַּעַת וּפִי
 כְּסִילִים יִבִּיעַ אֹולֶת: 3 בְּכָל־מָקוֹם עֵינֵי יִהְיֶה
 צְפוֹת רַעִים וּטוֹבִים: 4 מִרְפָּא לִשׁוֹן עֵץ חַיִּים
 וְסִלָּף בָּהּ שֹׁבֵר בְּרוּחַ: 5 אֹוִיל יִנְאֹץ מוֹסֵר

מַחֲלֶה־לֵב וְעֵץ חַיִּים תִּאָּוֶה בָּאָה: 13 בּוֹ
 לְדַבֵּר יִחַבֵּל לוֹ וִירָא מְצוּהָ הוּא יִשְׁלָם:
 14 תוֹרַת חָכֶם מְקוֹר חַיִּים לְסוֹר מִמְּקָשִׁי
 מוֹת: 15 שְׁכַל־טוֹב יִתֵּן־חֵן וּדְרֹךְ בְּגָדִים אֵיתָן:
 16 כָּל־עֵרוֹם יַעֲשֶׂה בְּדַעַת וְכֹסִיל יִפְרֹשׁ אֹולֶת:
 17 מִלֶּאךְ רָשָׁע יִפֹּל בְּרַע וְצִיר אֲמוּנִים מִרְפָּא:
 18 רֵישׁ וְקִלּוֹן פּוֹרַע מוֹסֵר וְשׁוֹמֵר תּוֹכַחַת
 יִכְבֹּד: 19 תִּאָּוֶה נִהְיָה תַעֲרָב לִנְפֶשׁ וְתוֹעֵבַת
 כְּסִילִים סוֹר מֵרַע: 20 הִלּוֹךְ הוֹלֵךְ אֶת־חַכְמִים
 וְחָכֶם יִחְכֹּם וְרָשָׁע כְּסִילִים יִרְוַע: 21 חֲטָאִים
 תִּרְדֹּף רָעָה וְאֶת־צְדִיקִים יִשְׁלָם־טוֹב: 22 טוֹב
 יִנְחִיל בְּנֵי־בָנִים וְצָפוֹן לְצְדִיק חֵיל חוּטֵא:
 23 רַב־אָכַל גִּיר רָאשִׁים וְיֵשׁ נִסְפָּה בְּלֹא
 מִשְׁפָּט: 24 חוּשֶׁךְ שִׁבְטוֹ שׁוֹנֵא בְנוֹ וְאַהֲבֹו
 שִׁחְרוּ מוֹסֵר: 25 צְדִיק אָכַל לְשֹׁבַע נַפְשׁוֹ
 וּבִטָּן רָשָׁעִים תַּחֲסֹר: פ

14 חַכְמֹות נָשִׁים בָּנְתָה בֵּיתָהּ וְאֹולֶת
 בִּידֶיהָ תִּהְרַסְנוּ: 2 הוֹלֵךְ בִּישָׁרוֹ יֵרָא יִהְיֶה
 וְנִלְוֹז דְּרָכָיו בּוֹזֶהוּ: 3 בְּפִי־אֹוִיל חֲטָר גִּאוּהָ
 וּשְׁפָתַי חַכְמִים תִּשְׁמוּרֶם: 4 בְּאֵין אֱלֹפִים
 אֲבוֹס בָּר וּרַב־תְּבוּאוֹת בְּכַח שׁוֹר: 5 עַד
 אֲמוּנִים לֹא יִכָּזֵב וַיִּפִּיחַ כְּזָבִים עַד שֶׁקֶר:
 6 בְּקֶשֶׁלֶץ חֲכָמָה וְאֵין וְדַעַת לְגִבּוֹן נִקַּל:
 7 לֶךְ מִנְּגֹד לְאִישׁ כְּסִיל וּבִלִּי־דַעַת שְׁפָתֵי־
 דַּעַת: 8 חַכְמַת עֵרוֹם הָבִין דְּרָכּוֹ וְאֹולֶת
 כְּסִילִים מִרְמָה: 9 אֹוִלִים יִלְיִץ אֲשָׁם וּבִין
 יִשְׂרִים רְצוֹן: 10 לֵב יוֹדַע מֶרֶת נַפְשׁוֹ
 וּבְשִׁמְחָתוֹ לֹא־יִתַּעֲרֹב זָר: 11 בֵּית רָשָׁעִים
 יִשְׁמַד וְאַהֲלֵ יִשְׂרִים יִפְרִיחַ: 12 יֵשׁ דֶּרֶךְ יִשָּׁר
 לִפְנֵי־אִישׁ וְאַחֲרִיתָהּ דְּרָכֵי־מוֹת: 13 גַּם־

תֹּכַחַת קוֹנֶה לֵב: ³³ יֵרָאֵת יְהוָה מוֹסֵר
חֲכָמָה וְלִפְנֵי כְבוֹד עֲנוּה:

16 לְאָדָם מַעֲרִי־לֵב וּמִיָּהוָה מַעֲנֶה לְשׁוֹן:

² כָּל־דֶּרֶךְ־אִישׁ יֵדָע בְּעֵינָיו וְתִכֵּן רוּחֹת יְהוָה:

³ גַּל אֶל־יְהוָה מַעֲשִׂיךָ וְיִכְנֹס מִחֲשַׁבְתֶּיךָ: ⁴ כָּל

פֶּעַל יְהוָה לַמַּעֲנֶה וְגַם־רָשָׁע לְיוֹם רָעָה:

⁵ תוֹעֲבַת יְהוָה כָּל־גְּבוּה־לֵב יָד לֹיֵד לֹא יִנָּקֶה:

⁶ בַּחֲסֵד וְאַמֶּת יִכְפֹּר עֹון וּבִירְאֵת יְהוָה סוּר

מֵרָע: ⁷ בִּרְצוֹת יְהוָה דֶּרֶךְ־אִישׁ גַּם־אֹיְבָיו

יִשָּׁלֵם אֹתוֹ: ⁸ טוֹב־מַעַט בְּצַדִּיקָה מִלֵּב

תְּבוֹאוֹת בְּלֹא מִשְׁפָּט: ⁹ לֵב אָדָם יַחֲשֹׁב דֶּרֶכוֹ

וְיְהוָה יִכִּין צַעְדּוֹ: ¹⁰ קָסָם | עַל־שִׁפְתֵי־מֶלֶךְ

בְּמִשְׁפָּט לֹא יִמְעַל־פִּיו: ¹¹ פֶּלֶס | וּמֵאֲזִנִּי

מִשְׁפָּט לִיהוָה מַעֲשֵׂהוּ כָל־אֲבִי־כִיס:

¹² תוֹעֲבַת מַלְכִים עֲשׂוֹת רָשָׁע כִּי בְצַדִּיקָה

יָכוֹן כָּסֵא: ¹³ רָצוֹן מַלְכִים שִׁפְתֵי־צַדִּיק וְדָבָר

יִשְׁרִים יֵאָהֵב: ¹⁴ חֶמֶת־מֶלֶךְ מִלְּאֲכִי־מוֹת

וְאִישׁ חָכָם יִכְפָּרָנָה: ¹⁵ בְּאוֹר־פְּנֵי־מֶלֶךְ חַיִּים

וְרָצוֹנוֹ כָּעֵב מִלִּקְוֹשׁ: ¹⁶ קָנָה־חֲכָמָה מִה־טוֹב

מִחֲרוּץ וּקְנוֹת בִּינָה נִבְחַר מִכָּסֶּף: ¹⁷ מִסֵּלֶת

יִשְׁרִים סוּר מֵרָע שֹׁמֵר נִפְשׁוֹ נֹצֵר דֶּרֶכוֹ:

¹⁸ לִפְנֵי־שֹׁבֵר גָּאוֹן וְלִפְנֵי כֹשֶׁלֹן גְּבוּה רוּחַ:

¹⁹ טוֹב שְׁפִלְרוּחַ אֶת־עֲנִיִּים עֲנִיִּים מַחֲלֵק לְשָׁלַל

אֶת־גֵּאִים: ²⁰ מִשְׁכִּיל עַל־דָּבָר יִמְצָא־טוֹב

וּבוֹטָח בִּיהוָה אֲשֶׁר־יוֹ: ²¹ לִחְכָם־לֵב יִקְרָא

נָבוֹן וּמִתֵּק שְׁפָתַיִם יִסִּיף לֶקַח: ²² מְקוֹר חַיִּים

שָׁכַל בְּעַלְיוֹ וּמוֹסֵר אֲוִלִּים אֲוִלֶּת: ²³ לֵב חָכָם

יִשְׁכִּיל פִּיהוּ וְעַל־שִׁפְתָיו יִסִּיף לֶקַח: ²⁴ צוּף־

דָּבֶשׁ אֲמֵר־נָעַם מִתּוֹק לִנְפֶשׁ וּמִרְפָּא לְעַצְם:

²⁵ יֵשׁ דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי־אִישׁ וְאַחֲרֵיתָה דֶּרֶךְ־

אָבִיו וְשֹׁמֵר תוֹכַחַת יַעֲרֹם: ⁶ בֵּית צַדִּיק חֶסֶן

רַב וּבִתְבוּאָת רָשָׁע נַעֲפֹרֶת: ⁷ שִׁפְתֵי חֲכָמִים

יִזְרוּ דַעַת וְלֵב כְּסִילִים לֹא־כֵן: ⁸ זֶבַח רָשָׁעִים

תוֹעֲבַת יְהוָה וּתְפִלַּת יִשְׁרִים רְצוֹנוֹ: ⁹ תוֹעֲבַת

יְהוָה דֶּרֶךְ רָשָׁע וּמִדָּה צַדִּיקָה יֵאָהֵב:

¹⁰ מוֹסֵר רָע לַעֲזֹב אֶרֶח שׁוֹנֵא תוֹכַחַת יָמוֹת:

¹¹ שְׂאוֹל וְאֲבִדוֹן נִגְדַּד יְהוָה אֵף כִּי־לְבוֹת בְּנֵי־

אָדָם: ¹² לֹא יֵאָהֵב־לֶץ הוֹכֵחַ לוֹ אֶל־חֲכָמִים

לֹא יִלָּךְ: ¹³ לֵב שֹׁמֵחַ יִיטֵב פָּנִים וּבַעֲצַב־לֵב

רוּחַ נִכְאָה: ¹⁴ לֵב נָבוֹן יִבְקֹשׁ־דַעַת רַפְנִי וּפִי

כְּסִילִים יִרְעֶה אֲוִלֶּת: ¹⁵ כָּל־יָמֵי עֲנִי רָעִים

וְטוֹב־לֵב מִשְׁתַּה תָּמִיד: ¹⁶ טוֹב־מַעַט בִּירְאֵת

יְהוָה מֵאוֹצֵר רָב וּמִהוֹמָה בּוֹ: ¹⁷ טוֹב אֶרְחַת

יֶרֶק וְאֶהְבֶּה־שֵׁם מִשׁוֹר אָבוֹס וְשִׁנְאֶה־בּוֹ:

¹⁸ אִישׁ חֶמֶה יִגְרֶה מָדוֹן וְאֶרֶךְ אֲפִים יִשְׁקִיט

רִיב: ¹⁹ דֶּרֶךְ עֲצֹל כְּמִשְׁכַּת חֶדֶק וְאֶרֶח

יִשְׁרִים סִלְלָה: ²⁰ בֶּן חָכָם יִשְׁמַח־אָב וּכְסִיל

אָדָם בּוֹנֶה אִמּוֹ: ²¹ אֲוִלֶּת שִׁמְחָה לַחֲסֵר־לֵב

וְאִישׁ תְּבוּנָה יִיִּשֶׁר־לִכְתּ: ²² הִפֵּר מִחֲשָׁבוֹת

בְּאֵין סוּד וּבִרְבַּ יוֹעֲצִים תִּקּוּם: ²³ שִׁמְחָה

לְאִישׁ בְּמַעֲנֶה־פִיו וְדָבָר בְּעֵתוֹ מִה־טוֹב:

²⁴ אֶרֶח חַיִּים לַמַּעֲלָה לַמִּשְׁכִּיל לַמַּעַן סוּר

מִשְׂאוֹל מָטָה: ²⁵ בֵּית גֵּאִים יִסָּח | יְהוָה וְיִצָּב

גְּבוּל אֶלְמִנָּה: ²⁶ תוֹעֲבַת יְהוָה מִחֲשָׁבוֹת רָע

וְטִהָרִים אֲמֵר־נָעַם: ²⁷ עֹכֵר בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע

וְשׁוֹנֵא מִתְּנַת יְחִיה: ²⁸ לֵב צַדִּיק יִהְיֶה לַעֲנוּת

וּפִי רָשָׁעִים יִבִּיעַ רָעוֹת: ²⁹ רַחֲוֹק יְהוָה

מִרָשָׁעִים וּתְפִלַּת צַדִּיקִים יִשְׁמַע: ³⁰ מֵאוֹר־

עֵינַיִם יִשְׁמַח־לֵב שְׁמוּעָה טוֹבָה תִּדְשֹׁן־עַצְם:

³¹ אֲזַן שֹׁמֵעַ תוֹכַחַת חַיִּים בִּקְרִיב חֲכָמִים

תִּלְוִן: ³² פּוֹרֵעַ מוֹסֵר מוֹאֵס נִפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ

הָרַע וְאֵחַ לְצָרָה יוֹלֵד׃ ¹⁸ אָדָם חֲסֹר־לֵב
תּוֹקֵעַ כַּף עֹרֵב עֲרֹבָה לִפְנֵי רַעְיוֹ׃ ¹⁹ אֱהָב
פֶּשַׁע אֱהָב מִצָּה מִגִּבִּיהַ פִּתְחוּ מִבְקֶשׁ-שֹׁכֵר׃
²⁰ עֲקֹשׁ-לֵב לֹא יִמְצָא-טוֹב וְנִהְפָּךְ בְּלִשׁוֹנוֹ
יִפּוֹל בְּרַעְיוֹ׃ ²¹ יֵלֵד כֶּסֶל לְתוֹגָה לוֹ וְלֹא-
יִשְׁמַח אָבִי נָבִל׃ ²² לֵב שֹׂמֵחַ יִיטֵב גֵּהֶה
וְרוּחַ נִכְאָה תִיבֹשׁ-גֶרֶם׃ ²³ שָׁחַד מַחֲקִיךְ רָשָׁע
יִקַּח לְהַטּוֹת אֲרָחוֹת מִשְׁפָּט׃ ²⁴ אֶת-פִּנֵּי מִבִּין
חֲכָמָה וְעֵינָיו כְּסִיל בִּקְצֵה-אֲרָץ׃ ²⁵ כַּעַס
לְאָבִיו בֶּן כֶּסֶל וְלִמָּמָר לְיוֹלֵדָתוֹ׃ ²⁶ גַּם עֲנוּשׁ
לְצַדִּיק לֹא-טוֹב לְהַפּוֹת נֹדִיבִים עַל-יִישָׁר׃
²⁷ חוֹשֵׁף אֲמָרָיו יוֹדֵעַ דַּעַת וְקִרְיָן-רוּחַ אִישׁ
תְּבוֹנָה׃ ²⁸ גַּם אֲוִיל מַחְרִישׁ חֲכָם יַחֲשֹׁב אֵטֶם
שִׁפְתָיו נִבּוֹן׃

18 לְתֹאֲוָה יִבְקֹשׁ נִפְרָד בְּכָל-תּוֹשִׁיָּה
יִתְגַּלֵּעַ׃ ² לֹא-יִחַפֵּץ כֶּסֶל בְּתִבּוּנָה כִּי אִם-
בְּהִתְגַּלּוֹת לְבוֹ׃ ³ בְּבוֹא־רָשָׁע בָּא גַם-בּוֹז
וְעַם-קָלוֹן חֲרָפָה׃ ⁴ מִיָּם עֲמָקִים דְּבָרֵי פִי-
אִישׁ נֶחַל נֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה׃ ⁵ שְׂאֵת פִּנֵּי-
רָשָׁע לֹא-טוֹב לְהַטּוֹת צַדִּיק בְּמִשְׁפָּט׃
⁶ שִׁפְתֵי כֶסֶל יִבְאוּ בָרִיב וּפִיו לְמַהֲלָמוֹת
יִקְרָא׃ ⁷ פִּי-כֶסֶל מִחֲתָה-לוֹ וּשְׁפָתָיו מוֹקֵשׁ
נִפְשׁוֹ׃ ⁸ דְּבָרֵי גִרְגּוֹן כַּמְתֵּלֵה-מִיָּם וְהֵם יִרְדּוּ
חֲדָרֵי-בֶטֶן׃ ⁹ גַּם מִתְרַפֶּה בְּמִלֵּאכָתוֹ אֵחַ הוּא
לְבַעַל מִשְׁחִית׃ ¹⁰ מִגִּדְלָעֻז שֵׁם יְהוָה בּוֹ-
יְרוּץ צַדִּיק וְנִשְׁגָּב׃ ¹¹ הוֹן עֲשִׂיר קָרִית עֲזוֹ
וּכְחוּמָה נִשְׁגָּבָה בְּמִשְׁפִּיתוֹ׃ ¹² לִפְנֵי-שֹׁכֵר
יִגְבֶּה לִב-אִישׁ וּלְפָנָיו כְּבוֹד עֲנוּה׃ ¹³ מִשִּׁיב
דָּבָר בְּטָרֶם יִשְׁמַע אֲוִלָּת הִיא-לוֹ וּכְלָמָה׃
¹⁴ רוּחַ-אִישׁ יְכַלֵּל מִחֲלָהוּ וְרוּחַ נִכְאָה מִי

מוֹת׃ ²⁶ נֶפֶשׁ עֹמֵל עֲמָלָה לוֹ כִּי-אָכַף עָלָיו
פִּיהוּ׃ ²⁷ אִישׁ בְּלִיעֵל כָּרָה רַעְיוֹ וְעַל-שִׁפְתָיו
שִׁפְתוֹ כָּאֵשׁ צָרָבֶת׃ ²⁸ אִישׁ תְּהַפְכוֹת יִשְׁלַח
מָדוֹן וְנִרְגָּז מִפְּרִיד אֱלוֹף׃ ²⁹ אִישׁ חָמָס יִפְתָּה
רַעְיוֹ וְהוֹלִיכֻ בְּדֶרֶךְ לֹא-טוֹב׃ ³⁰ עֲצָה עֵינָיו
לְחַשֵּׁב תְּהַפְכוֹת קִרְץ שִׁפְתָיו כָּלָה רַעְיוֹ׃
³¹ עֲטָרַת תְּפָאֶרֶת שִׁיבָה בְּדֶרֶךְ צִדְקָה תִמְצָא׃
³² טוֹב אֲרָךְ אַפִּים מִגִּבּוֹר וּמִשָּׁל בְּרוּחוֹ
מִלֵּכָד עֵיר׃ ³³ בַּחֲקִיךָ יוֹטֵל אֶת-הַגּוֹרֵל וּמִיָּהוּהָ
כָּל-מִשְׁפָּטוֹ׃

17 טוֹב פֶּת חֲרָבָה וְשִׁלּוּה-בֵּה מִבֵּית מֶלֶךְ
זִבְחֵי-רִיב׃ ² עֶבֶד-מִשְׁכָּל יִמְשַׁל בְּבֶן מִבִּישׁ
וּבִתּוֹךְ אֲחִים יִחַלֵּק נֶחֱלָה׃ ³ מִצָּרָף לִפְסָף
וְכוֹר לְזָהָב וּבָחוֹן לְבוֹת יְהוָה׃ ⁴ מָרַע מִקְשִׁיב
עַל-שִׁפְתֵי-אָוֶן שֹׁקֵר מְזִין עַל-לִשׁוֹן הָוֶת׃
⁵ לַעֲגַל לְרֹשׁ חֲרָף עֲשֵׂהוּ שֹׂמֵחַ לְאִיד לֹא
יִנְקָה׃ ⁶ עֲטָרַת זִקְנִים בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת
בָּנִים אֲבוֹתָם׃ ⁷ לֹא-נִאֲוָה לְנָבֵל שִׁפְתֵי-יָתֵר
אֶף כִּי-לִנְדִיב שִׁפְתֵי-שֹׁקֵר׃ ⁸ אֲבֹן-חֵן הַשָּׁחַד
בְּעֵינָיו בַּעֲלָיו אֶל-כָּל-אֲשֶׁר יִפְנֶה יִשְׁכָּל׃
⁹ מִכֶּסֶה-פֶּשַׁע מִבְקֶשׁ אֱהָבָה וְשִׁנָּה בְּדָבָר
מִפְּרִיד אֱלוֹף׃ ¹⁰ תַּחַת גְּעֵרָה בְּמִבִּין מַהֲכוֹת
כֶּסֶל מֵאָה׃ ¹¹ אֶד-מָרִי יִבְקֹשׁ-רַע וּמִלֵּאָף
אֲכֹזְרִי יִשְׁלַח-בּוֹ׃ ¹² פִּגְלוֹשׁ דָּב שָׁכוֹל בְּאִישׁ
וְאֶל-כֶּסֶל בְּאֲוִלָּתוֹ׃ ¹³ מִשִּׁיב רַעְיוֹ תַּחַת
טוֹבָה לֹא-תִמְשֵׁךְ תְּמוּשׁ רַעְיוֹ מִבֵּיתוֹ׃ ¹⁴ פּוֹטֵר
מִיָּם רֵאשִׁית מָדוֹן וּלְפָנָיו הִתְגַּלַּע הָרִיב נָטוּשׁ׃
¹⁵ מִצַּדִּיק רָשָׁע וּמִרָשִׁיעַ צַדִּיק תוֹעֵבֶת יְהוָה
גַּם-שִׁנְיָהֶם׃ ¹⁶ לְמַה-זֶּה מִחִיר בֶּיַד-כֶּסֶל
לְקִנּוֹת חֲכָמָה וְלִב-אֲוִין׃ ¹⁷ בְּכָל-עֵת אֱהָב

יִשְׁאָנָה: ¹⁵ לֵב נָבוֹן יִקְנֶה-דָּעַת וְאֵזֶן חֲכָמִים
 תִּבְקֹשׁ-דָּעַת: ¹⁶ מִתֵּן אָדָם יִרְחִיב לֹו וּלְפָנָיו
 גְּדֻלִּים יִנְחֲנוּ: ¹⁷ צָדִיק הָרֹאשׁוֹן בְּרִיבוֹ יבֹא-
 וּבֹא-רָעָהוּ וַחֲקָרוּ: ¹⁸ מִדִּינִים יִשְׁבִּית הַגּוֹרֵל
 וּבִין עֲצוּמִים יִפְרִיד: ¹⁹ אִחַ נִפְשָׁע מִקְרִית-עֹז
 וּמִדּוֹנִים ²⁰ כְּבָרִיחַ אֶרְמוֹן: מִפְּרִי פִי-
 אִישׁ תִּשְׁבַּע בִּטְנוֹ תִּבּוֹאֵת שְׁפָתָיו יִשְׁבַּע:
²¹ מוֹת וַחֲיִים בְּיַד-לָשׁוֹן וְאֶהְיֶה יֹאכֵל פְּרִיהֶ:
²² מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב וַיִּפֹּק רָצוֹן מִיהוָה:
²³ תַּחֲנוּגִים יִדְבֹּר-רֹשׁ וְעֹשִׁיר יַעֲנֶה עֲזוֹת:
²⁴ אִישׁ רָעִים לְהִתְרַעַע וְיֵשׁ אֹהֵב דֹּבֵק מֵאֵחַ:

19 טוֹב-רֹשׁ הוֹלֵךְ בְּתִמּוֹ מַעֲקֹשׁ שְׁפָתָיו
 וְהוּא כְּסִיל: ² גַּם בְּלֹא-דָעַת נִפְשׁ לֹא-טוֹב
 וְאֵץ בְּרִגְלָיִם חוּטָא: ³ אֹוֶלֶת אָדָם תִּסְלַף
 דַּרְכּוֹ וְעַל-יְהוָה יִזְעַף לְבוֹ: ⁴ הוֹן יִסִּיף רָעִים
 רַבִּים וְזֶל מִרְעָהוּ יִפְרֹד: ⁵ עַד שְׁקָרִים לֹא
 יִנְקֶה וַיִּפִּיחַ כְּזָבִים לֹא יִמְלֹט: ⁶ רַבִּים יַחֲלוּ
 פְּנִי-נָדִיב וְכָל-הָרָע לְאִישׁ מִתֵּן: ⁷ כָּל אֲחִי-
 רֹשׁ | שְׁנֵאֵהוּ אֵף כִּי מִרְעָהוּ רַחֲקוֹ מִמֶּנּוּ
 מִרְדָּף אֲמָרִים ⁸ לֹא-לֹו-הֵמָּה: קִנְיַת-לֵב אֹהֵב
 נִפְשׁוֹ שֹׁמֵר תְּבוּנָה לְמִצָּא-טוֹב: ⁹ עַד שְׁקָרִים
 לֹא יִנְקֶה וַיִּפִּיחַ כְּזָבִים יֹאבֵד: ¹⁰ לֹא-נִאֲוָה לְכִסִּיל תַּעֲנוּג אֵף כִּי-לַעֲבֹד |
 מִשָּׁל בְּשָׂרִים: ¹¹ שְׁכַל אָדָם הָאָרֶץ אָפוּ
 וְתִפְאֲרָתוֹ עָבַר עַל-פִּשָׁע: ¹² גַּם כִּפְפִיר זַעַף
 מֶלֶךְ וַיִּכְטֹל עַל-עֶשֶׂב רָצוֹנוֹ: ¹³ הֵנֹת לְאָבִיו בֶּן
 כִּסִּיל וְדֹלָף טָרַד מִדִּינֵי אִשָּׁה: ¹⁴ בֵּית וְהוֹן
 נִחַלֶּת אֲבוֹת וּמִיָּהוָה אִשָּׁה מִשְׁכַּלֶּת:
¹⁵ עֲצָלָה תִּפִּיל תִּרְדָּמָה וְנִפְשׁ רְמִיָּה תִרְעֵב:
¹⁶ שֹׁמֵר מִצְוָה שֹׁמֵר נִפְשׁוֹ בּוֹזֵה דַּרְכּוֹ יוֹמֵת

20 לֵץ הֵינִי הֵמָּה שֹׁכֵר וְכָל-שֹׁגָה בּוֹ לֹא
 יִחָכֵם: ² גַּם כִּפְפִיר אֵימַת מֶלֶךְ מִתְעַבְּרוֹ
 חוּטָא נִפְשׁוֹ: ³ כְּבוֹד לְאִישׁ שְׁבֶת מְרִיב וְכָל-
 אֲוִיל יִתְגַּלַּע: ⁴ מִחֲרָף עֲצָל לֹא-יִחַלֵּשׁ יִשְׁאֵל
 וְשֹׁאֵל בִּקְצִיר וְאֵין: ⁵ מִים עֹמְקִים עֲצָה בְּלִב־
 אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלֹנָה: ⁶ רֵב-אָדָם יִקְרָא
 אִישׁ חֲסִדוֹ וְאִישׁ אֲמוּנִים מִי יִמְצָא:
⁷ מִתְהַלֵּךְ בְּתִמּוֹ צָדִיק אֲשֶׁרִי בָנוּ אַחֲרָיו:
⁸ מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל-כִּסֵּא-דִין מְזַהֵר בְּעֵינָיו כָּל-
 רָע: ⁹ מִי־יֹאמֶר זִפְתִּי לְבִי טְהִרְתִּי מִחֲטָאתִי:
¹⁰ אָבוֹן וְאָבוֹן אֵיפָה וְאֵיפָה תוֹעֵבֶת יְהוָה גַּם-
 שְׁנֵיהֶם: ¹¹ גַּם בְּמַעַלְלָיו יִתְנַפֵּר-נֶעֱר אִם-זֶן
 וְאִם-יִשָּׁר פָּעִלוֹ: ¹² אֵזֶן שֹׁמֵעַת וְעֵין רֹאֶה
 יְהוָה עֹשֶׂה גַם-שְׁנֵיהֶם: ¹³ אֶל-תִּאָּהֵב שְׁנֵה
 פֶּן-תִּוְרָשׁ פֶּקַח עֵינָיו שְׁבַע-לָחֶם: ¹⁴ רַע רַע

בְּעֵינָיו רָעָהוּ: ¹¹ בַּעֲנֹשׁ־לֵץ יַחֲכֹם־פִּתִּי
וּבִהֲשָׁכִיל לְחָכָם יִקַּח־דַּעַת: ¹² מִשְׁכִּיל צָדִיק
לְבֵית רָשָׁע מְסַלֵּף רָשָׁעִים לָרַע: ¹³ אֲטֹם אֲזִנּוֹ
מִזַּעֲקַת־דָּל גִּם־הוּא יִקְרָא וְלֹא יַעֲנֶה: ¹⁴ מִתֵּן
בְּסֹתֵר יִכְפֹּה־אָף וְשָׁחַד בְּחֵק חֲמָה עֲזָה:
¹⁵ שְׂמִיחָה לְצָדִיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּמִחֲתָה
לְפֹעֲלֵי אָוֶן: ¹⁶ אָדָם תּוֹעֵה מְדַרְךְ הַשֹּׁפֵל
בִּקְהֵל רַפָּאִים יָנוּחַ: ¹⁷ אִישׁ מַחְסֹר אֱהָב
שְׂמִיחָה אֱהָב יִיּוֹשֶׁמֶן לֹא יַעֲשִׂיר: ¹⁸ כָּפַר
לְצָדִיק רָשָׁע וְתַחַת יִשְׁרִים בּוֹגֵד: ¹⁹ טוֹב
שֹׁבֵת בְּאַרְצֵי־מְדָבָר מֵאֲשֶׁת ^{מְדוּנִים} ^{מְדִינִים}
וְכַעַס: ²⁰ אוֹצֵר | נֶחֱמַד וְשֶׁמֶן בְּנוֹה חָכָם
וְכֹסִיל אָדָם יִבְלַעֲנוּ: ²¹ רֹדֵף צָדִיקָה וְחֹסֵד
יִמָּצֵא חַיִּים צָדִיקָה וְכָבוֹד: ²² עִיר גְּבָרִים עָלֶה
חָכָם וַיֵּרֶד עֲזוֹ מִבְּטָחָה: ²³ שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ
שֹׁמֵר מִצְרוֹת נַפְשׁוֹ: ²⁴ יוֹד יְהִיר לֵץ שְׁמוֹ
עוֹשֶׂה בַּעֲבֶרֶת זִדּוֹן: ²⁵ תְּאוֹנֹת עֲצָל תְּמִיתֵנוּ
כִּי־מֵאֲנוּ יָדָיו לַעֲשׂוֹת: ²⁶ כָּל־הַיּוֹם הַתְּאוֹנָה
תְּאוֹנָה וְצָדִיק יִתֵּן וְלֹא יִחְשֹׁךְ: ²⁷ זָבַח רָשָׁעִים
תּוֹעֵבָה אָף כִּי־בִזְמָה יִבְיֹאֲנוּ: ²⁸ עַד־כּוֹזְבִים
יֵאָבֵד וְאִישׁ שׁוֹמֵעַ לִנְצַח יִדְבָּר: ²⁹ הֵעִז אִישׁ
רָשָׁע בִּפְנֵי וַיִּשָּׁר הוּא | ^{יְכִין} ^{דְּרָכֵי} ^{דְּרָכֵי}:
³⁰ אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לִנְגֹד
יְהוָה:

³¹ סוֹס מוֹכֵן לַיּוֹם מִלְחָמָה וְלַיהוָה הַתְּשׁוּעָה:

22 נִבְחַר שֵׁם מַעֲשֵׂר רַב מִכֶּסֶף וּמִזֶּהָב חֵן
טוֹב: ² עֲשִׂיר וְרֹשׁ נִפְגָּשׁוּ עֲשֶׂה כָלֶם יְהוָה:
³ עָרוֹם | רָאָה רָעָה ^{וִיסָתֵר} ^{וְנִסְתָּר} וּפִתְיִים
עָבְרוּ וַנִּעֲנֶשׂוּ: ⁴ עֶקֶב עֲנוּה יִרְאֵת יְהוָה עֲשֵׂר
וְכָבוֹד וְחַיִּים: ⁵ צַנִּים פָּחִים בְּדַרְךְ עֲקָשׁ

יֹאמֶר הַקּוֹנֶה וְאֵזֶל לוֹ אֵז יִתְהַלֵּל: ¹⁵ יֵשׁ זֶהָב
וְרַב־פְּנִינִים וְכָלִי יִקָּר שְׂפַת־דַּעַת: ¹⁶ לִקַּח־
בְּגָדוֹ כִּי־עָרַב זֶר וּבִעֵד ^{נְכָרִים} ^{נְכָרִיָּה} חִבְלָהּ:
¹⁷ עָרַב לְאִישׁ לֶחֶם שֹׁקֵר וְאַחֵר יִמְלֹא־פִיהוּ
חֲצִץ: ¹⁸ מִחֲשָׁבוֹת בַּעֲצָה תִּכּוֹן וּבִתְחִבּוֹת
עֲשֶׂה מִלְחָמָה: ¹⁹ גּוֹלֶה־סוֹד הוֹלֵךְ רַכִּיל
וּלְפָתָה לְשֹׁפְתָיו לֹא תִתְעָרֵב: ²⁰ מְקַלֵּל אָבִיו
וְאָמֹן יִדְעֵךְ נִרְוֹ ^{בְּאִישׁוֹן} ^{בְּאִישׁוֹן} חֲשֹׁךְ: ²¹ נִחְלָה
^{מִבְּחֵלֶת} ^{מִבְּחֵלֶת} ^{בְּרֹאשָׁנָה} ^{בְּרֹאשָׁנָה} וְאַחֲרִיתָהּ לֹא
תִּבְרָךְ: ²² אֶל־תֹּאמַר אֲשַׁלְמָה־רַע קוֹנֶה לִיהוָה
וַיַּעַשׂ לָךְ: ²³ תּוֹעֵבֶת יְהוָה אָבִן וְאָבִן וּמֵאֲזִנֵּי
מִרְמָה לֹא־טוֹב: ²⁴ מִיהוָה מִצַּעֲדֵי־גִבּוֹר וְאָדָם
מִהֲיָבִין דְּרָכֹו: ²⁵ מוֹקֵשׁ אָדָם יִלַּע קֹדֶשׁ
וְאַחֵר נִדְרִים לִבְקָר: ²⁶ מִזְרָה רָשָׁעִים מִלֶּךְ
חָכָם וַיֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם אוֹפֵן: ²⁷ גֵּר יְהוָה נִשְׁמַת
אָדָם חִפֵּשׁ כָּל־חֲדָרֵי־בֶטֶן: ²⁸ חֹסֵד וְאֵמֶת
יִצְרוּ־מִלֶּךְ וְסָעַד בְּחֹסֵד כְּסָאוֹ: ²⁹ תִּפְאָרֶת
בַּחֲוִירִים כָּחָם וְהִדָּר זִקְנִים שִׁיבָה: ³⁰ חֲבִירוֹת
פָּצַע ^{תְּמָרוֹק} ^{תְּמָרוֹק} בְּרַע וּמִפּוֹת חֲדָרֵי־בֶטֶן:

21 פִּלְגִי־מִים לִב־מִלֶּךְ בִּיד־יהוָה עַל־כָּל־
אֲשֶׁר יַחֲפֹץ יִטְנוּ: ² כָּל־דַּרְךְ־אִישׁ יִשָּׁר בְּעֵינָיו
וְתִכֵּן לִבּוֹת יְהוָה: ³ עֲשֶׂה צָדִיקָה וּמִשְׁפָּט
נִבְחַר לִיהוָה מִזִּבְחֵ: ⁴ רוּם־עֵינִים וּרְחִיב־לֵב
גֵּר רָשָׁעִים חֲטָאֵת: ⁵ מִחֲשָׁבוֹת חֲרוּץ אֶד־
לְמוֹתֵר וְכָל־אֵץ אֶד־לְמַחְסוֹר: ⁶ פֹּעֵל אוֹצְרוֹת
בְּלִשׁוֹן שֹׁקֵר הֵבֵל לְדֹף מִבְּקִשֵּׁי־מוֹת: ⁷ שֹׁד־
רָשָׁעִים יְגוֹרֵם כִּי מֵאֲנוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט:
⁸ הַפְּכֹפֹךְ דַּרְךְ אִישׁ וְזֹר וְזוֹד יִשָּׁר פִּעְלוֹ:
⁹ טוֹב לְשֹׁבֵת עַל־פְּנֵת־גֹּג מֵאֲשֶׁת מְדִינִים
וּבֵית חֲבֵר: ¹⁰ נִפֵּשׁ רָשָׁע אוֹתֵה־רַע לֹא־יִחָן

23 כִּי־תֵשֵׁב לְלִחּוֹם אֶת־מוֹשֶׁל בֵּין תָּבִין

אֶת־אִשּׁוֹר לְפָנֶיךָ׃ ² וְשָׁמַת שְׂכִין בְּלִעָף אִם־
בְּעַל גֶּפֶשׁ אֶתָּה׃ ³ אֲלֹתָתָאוּ לְמַטְעֲמוֹתָיו
וְהוּא לֶחֶם כְּזָבִים׃ ⁴ אֲלֹתִיגַע לְהַעֲשִׂיר
מִבִּינְתְּךָ חֲדָל׃ ⁵ הַתְּעוֹף הַתְּעוֹף עֵינֶיךָ בּוֹ וְאֵינְנוּ
כִּי עָשָׂה יַעֲשֶׂה־לּוֹ כְּנָפִים כְּנֹשָׁר וְעִיר יַעֲוֹף
הַשָּׁמַיִם׃

⁶ אֲלֹת־לֶחֶם אֶת־לֶחֶם רָע עֵין וְאֵל־תִּתָּאוּ
תִּתָּאוּ לְמַטְעֲמוֹתָיו׃ ⁷ כִּי | כְּמוֹ־שָׁעַר בִּנְפֹשׁוֹ
כֹּךְ־הוּא אֲכָל וְשָׂתָה יֹאמַר לֵךְ וְלִבּוֹ בִּלְעָמְךָ׃
⁸ פֶּתֶךָ־אֲכָלְתָּ תִקְיֹאנָה וְשָׁחַת דְּבָרֶיךָ
הַנְּעִימִים׃ ⁹ בְּאֲזָנֶי כָסִיל אֲלֹת־דָּבָר כִּי־יָבוֹז
לְשֹׁכֵל מְלִיכָה׃ ¹⁰ אֲלֹת־סָג גְּבוּל עוֹלָם וּבְשָׁדֵי
יְתוּמִים אֲלֹת־תְּבֹא׃ ¹¹ כִּי־גֹאֲלֵם חֲזָק הוּא־יִרְיָב
אֶת־רִיבָם אֶתָּה׃ ¹² הַבִּיָּאָה לְמוֹסֵר לְבָךְ
וְאֲזַנְךָ לְאִמְרֵי־דַעַת׃ ¹³ אֲלֹת־מִנְעַ מִנְעַר מוֹסֵר
כִּי־תִכְנֹנֵה בְשִׁיבָה לֹא יָמוּת׃ ¹⁴ אֶתָּה בְּשִׁיבָה
תִּכְנֹנֵה וְנִפְשׁוֹ מִשְׁאֹל תַּצִּיל׃ ¹⁵ בְּנֵי אִם־חֲכָם
לְבָךְ יִשְׁמַח לְבִי גַם־אֲנִי׃ ¹⁶ וְתַעֲלֹזְנָה כָלִיּוֹתֵי
בְּדָבָר שְׁפָתֶיךָ מִיִּשְׁרָיִם׃ ¹⁷ אֲלֵי־יִקְנֹא לְבָךְ
בְּחֻטָּאִים כִּי אִם־בִּירָאֵת־יִהְיֶה כָל־הַיּוֹם׃ ¹⁸ כִּי
אִם־יֵשׁ אַחֲרִית וְתִקְוָתְךָ לֹא תִכְרַת׃ ¹⁹ שְׁמַע־
אֶתָּה בְּנֵי וְחֲכָם וְאִשָּׁר בְּדָרְךָ לְבָךְ׃ ²⁰ אֲלֹת־
תִּהְיֶה בְּסִבָּאִיִּין בּוֹלְלֵי בָשָׂר לָמוֹ׃ ²¹ כִּי־סָבָא
וְזוֹלִל יוֹרֵשׁ וְקָרְעִים תִּלְבִּישׁ נֹמָה׃ ²² שְׁמַע
לְאָבִיךָ זֶה יִלְדָּךְ וְאֲלֹת־תְּבוֹז כִּי־זָקְנָה אִמְךָ׃
²³ אִמָּת קָנָה וְאֲלֹת־מִכָּר חֲכָמָה וּמוֹסֵר
וּבִינָה׃ ²⁴ גוֹל גִּיל יְגוֹל יְגִיל אָבִי צָדִיק יוֹלֵד
חֲכָם וְיִשְׁמַח־יִשְׁמַח־בּוֹ׃ ²⁵ יִשְׁמַח־אָבִיךָ וְאִמְךָ
וְתִגְלֵל יוֹלְדָתְךָ׃ ²⁶ תִּנְהֹב־בְּנֵי לְבָךְ לִי וְעֵינֶיךָ
דְּרָכֵי תִרְצֶנָה׃ ²⁷ כִּי־שׁוֹחָה עֲמָקָה זֹנָה

שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם׃ ⁶ חֲנֹף לְנַעַר עַל־פִּי
דָּרְכּוֹ גַם כִּי־יִזְקִין לֹא־יִסּוֹר מִמֶּנָּה׃ ⁷ עֲשִׂיר
בְּרָשִׁים יִמְשׁוֹל וְעֹבֵד לֹזֶה לְאִישׁ מַלְוָה׃
⁸ זֹרַע עוֹלָה יִקְצוֹר־יִקְצוֹר־אֲנוּ וְשִׁבְט עֲבָרְתּוֹ
יִכְלֶה׃ ⁹ טוֹב־עֵין הוּא יִבְרָךְ כִּי־יִנָּתֵן מִלִּחְמוֹ
לְדָל׃ ¹⁰ גֶּרֶשׁ לֵץ וַיֵּצֵא מִדּוֹן וַיִּשְׁבֹּת דֵּין
וְקָלוֹן׃ ¹¹ אֶהָב טְהוֹר־טְהוֹר־לֵב חֵן שְׁפָתָיו רַעְהוּ
מֶלֶךְ׃ ¹² עֵינֵי יִהְיֶה נִצְרוּ דַעַת וַיִּסְלֹף דְּבָרֵי
בִגְד׃ ¹³ אִמֵּר עֲצֵל אֲרִי בַחוּץ בְּתוֹךְ רַחֲבֹת
אֲרָצָה׃ ¹⁴ שׁוֹחָה עֲמָקָה פִּי זֵרוֹת זַעֻם יִהְיֶה
יְפוֹל־יְפוֹל־שָׁם׃ ¹⁵ אֹלֶת קְשׁוּרָה בְּלִב־נַעַר
שִׁבְט מוֹסֵר יִרְחִיקָנָה מִמֶּנּוּ׃ ¹⁶ עֲשֵׂק דֵּל
לְהַרְבּוֹת לוֹ נָתַן לְעֲשִׂיר אֶד־לְמַחְסוֹר׃ ¹⁷ הֵט
אֲזַנְךָ וְשִׁמַּע דְּבָרֵי חֲכָמִים וְלִבְךָ תִּשְׁתִּית
לְדַעַתִּי׃ ¹⁸ כִּי־נָעִים כִּי־תִשְׁמְרֶם בְּבִטָּנָה יִכְנוּ
יְחִדּוּ עַל־שְׁפָתֶיךָ׃ ¹⁹ לִהְיוֹת בִּיהוּה מִבְּטָחָךְ
הוֹדַעְתִּיךָ הַיּוֹם אֶף־אֶתָּה׃ ²⁰ הֲלֹא כְתַבְתִּי לֵךְ
שְׁלוֹם שְׁלִישִׁים בְּמוֹעֶצַת וְדַעַת׃ ²¹ לְהוֹדִיעָךְ
קִשְׁט אִמְרֵי אִמָּת לְהַשִּׁיב אִמְרִים אִמָּת
לְשִׁלְחִיךָ׃

²² אֲלֹת־גִּזְלֵי־דֵל כִּי דֹל־הוּא וְאֲלֹת־דָּכָא עֲנִי
בְשָׁעַר׃ ²³ כִּי־יִהְיֶה יָרִיב רִיבָם וְקָבַע אֶת־
קִבְעֵיהֶם גִּפְשׁ׃ ²⁴ אֲלֹת־תִּרְעַ אֶת־בְּעַל אָף
וְאֶת־אִישׁ חֲמוֹת לֹא תָבוֹא׃ ²⁵ פֶּן־תִּאֲלַף
אַרְחָתּוֹ אֲרָחָתּוֹ וְלִקְחַת מוֹקֵשׁ לְנִפְשָׁךְ׃ ²⁶ אֲלֹת־
תִּהְיֶה בְּתִקְעֵי־כַף בְּעַרְבִים מִשְׁאֹת׃ ²⁷ אִם־אֵין־
לֵךְ לְשָׁלֵם לָמָּה יִקַּח מִשְׁכָּבֶךָ מִתַּחְתֶּיךָ׃
²⁸ אֲלֹת־סָג גְּבוּל עוֹלָם אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבוֹתֶיךָ׃
²⁹ חֲזִית אִישׁ | מִהִיר בְּמַלְאכָתוֹ לְפָנֵי־מְלָכִים
יִתְיַצֵּב בַּל־יִתְיַצֵּב לְפָנֵי חֲשָׁשִׁים׃

יִשְׁלֹוּ בְרָעָה: ¹⁷ בְּנִפְלֹ ^{אויבך} אוֹיְבֶךָ אֶל-
 תִּשְׁמַח וּבְכִשְׁלוֹ אֶל-יִגְלֹ לְבָבְךָ: ¹⁸ פֶּן-יִרְאֶה
 יְהוָה וְרַע בְּעֵינָיו וְהָשִׁיב מֵעֲלָיו אָפוֹ: ¹⁹ אֶל-
 תִּתְחַר בַּמְרָעִים אֶל-תִּקְנָא בְּרָשָׁעִים: ²⁰ כִּי |
 לֹא-תִהְיֶה אַחֲרִית לָרַע נֹר רָשָׁעִים יִדְעֶךָ:
²¹ יִרְאֶתְהָ יְהוָה בְּנִי וּמִלֶּךְ עַם-שׁוֹנִים אֶל-
 תִּתְעַרֵּב: ²² כִּי-פֶתְאֵם יָקוּם אִידָם וּפִיד
 שְׁנֵיהֶם מִי יוֹדֵעַ: ²³ גַּם-אֵלֶּה לַחֲכָמִים
 הַכֹּרֶפְנִים בְּמִשְׁפֹּט בַל-טוֹב: ²⁴ אָמַר |
 לְרָשָׁע צְדִיק אַתָּה יִקְבְּהוּ עַמִּים יִזְעַמּוּהוּ
 לְאֻמִּים: ²⁵ וְלִמּוֹכִיחִים יִנָּעַם וְעֲלִיהֶם תָּבוֹא
 בְּרַכַּת-טוֹב: ²⁶ שְׁפָתַיִם יִשָּׁק מְשִׁיב דְּבָרִים
 נֹכָחִים: ²⁷ הֵכֵן בַּחוּץ | מְלֹאכְתָּךְ וְעֵתְדָה
 בַּשָּׂדֶה לֶךְ אַחֲרָי וּבְנִיתָ בֵּיתְךָ: ²⁸ אֶל-תִּהְיֶי עַד-חֲנֹם בְּרַעַךְ וְהִפְתִּיתָ בַּשְּׁפָתֶיךָ:
²⁹ אֶל-תֹּאמַר כֹּאשֶׁר עָשָׂה-לִי כֹן אֶעֱשֶׂה-לּוֹ
 אָשִׁיב לְאִישׁ כַּפְעָלוֹ: ³⁰ עַל-שָׂדֶה אִישׁ-עֲצָל
 עֲבָרְתִי וְעַל-פָּרֶם אָדָם חֲסֵר-לֵב: ³¹ וְהִנֵּה
 עָלָה כָּלֹ | קִמְשָׁנִים כָּסוּ פָנָיו חֲרָלִים וְגִדְרָ
 אֲבָנָיו נִהְרָסָה: ³² וְאֶחָזָה אֲנֹכִי אֲשִׁית לְבִי
 וְאִיתִי לְקַחְתִּי מוֹסֵר: ³³ מַעֲט שָׁנוֹת מַעֲט
 תְּנוּמוֹת מַעֲט | חֶבֶק יָדַי לְשֹׁכֵב: ³⁴ וּבֹא-
 מִתְּהַלֵּךְ רִישָׁךְ וּמִחֲסֹרֶיךָ כֹּאִישׁ מָגֹן: ³⁵

25 גַּם-אֵלֶּה מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר הֶעֱתִיקוּ
 אֲנָשִׁי | חִזְקִיָּה מֶלֶךְ-יְהוּדָה: ² כְּבֹד אֱלֹהִים
 הַסֵּתֵר דָּבָר וּכְבֹד מַלְכִּים חֶקֶר דָּבָר: ³ שְׁמַיִם
 לְרוֹם וָאָרֶץ לְעֹמֶק וְלֵב מַלְכִּים אֵין חֶקֶר:
⁴ הִגּוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לַצֹּרֶף פְּלִי: ⁵ הִגּוּ
 רָשָׁע לִפְנֵי-מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בַּצֶּדֶק כְּסָאוֹ: ⁶ אֶל-
 תִּתְהַדָּר לִפְנֵי-מֶלֶךְ וּבִמְקוֹם גְּדֹלִים אֶל-

וּבֹאֵר צָרָה נִכְרִיָּה: ²⁸ אֶף-הִיא כִּחְתָּךְ תִּאָּרֵב
 וּבּוֹגְדִים בְּאָדָם תּוֹסֵף: ²⁹ לְמִי אוֹי לְמִי אָבוֹי
 לְמִי ^{מדונים} מְדִינִים | לְמִי שִׁיחַ לְמִי פִצְעִים
 חֲנֹם לְמִי חִכָּלּוֹת עֵינַיִם: ³⁰ לְמֵאחֲרֵימ עַל-
 הַיָּין לְבָאִים לְחֶקֶר מִמֶּסֶד: ³¹ אֶל-תִּרְא יֵין כִּי
 יִתְאַדָּם כִּי-יִתֵּן ^{בכיס} בִּכּוֹס עֵינָיו יִתְהַלֵּךְ
 בְּמִישְׁרַיִם: ³² אַחֲרִיתוֹ כִּנְחָשׁ יִשָּׁךְ וּכְצַפְעָנִי
 יִפְרֹשׁ: ³³ עֵינֶיךָ יִרְאוּ זָרוֹת וְלִבְךָ יִדְבֹּר
 תִּהְפְּכוֹת: ³⁴ וְהִיִּית פֹּשֵׁב בְּלִבָּיִם וּכְשׁוֹב
 בְּרֹאשׁ חִבְלִי: ³⁵ הַפְּנוּי בַל-חֲלִיתִי הִלְמוּנִי
 בַּל-יִדְעֵתִי מִתִּי אֶקִּיץ אוֹסִיף אֲבַקֶּשְׁנוּ עוֹד:

24 אֶל-תִּקְנָא בְּאֲנָשִׁי רָעָה וְאֶל-תִּתְאִיו
 לַהֲיוֹת אַתָּם: ² כִּי-שָׂדֶה יִהְיֶה לְבָם וְעִמָּל
 שְׁפָתֵיהֶם תִּדְבַּרְנָה: ³ בַּחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית
 וּבִתְבוּנָה יִתְכַוֵּן: ⁴ וּבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלֹאוּ כָּל-
 הַזֶּן יָקָר וְנָעִים: ⁵ גִּבְרַתְכֶם בַּעֲזוֹ וְאִישׁ-דְּעַת
 מֵאֲמֵץ-כֹּחַ: ⁶ כִּי בַתְּחִבָּלוֹת תַּעֲשֶׂה-לָּךְ
 מִלְּחָמָה וְתִשׁוּעָה בְּרַב יוֹעֵץ: ⁷ רָאמוֹת לְאֹוִיל
 חֲכָמוֹת בְּשַׁעַר לֹא יִפְתַּח-פִּיהוּ: ⁸ מִחֲשָׁב
 לְהִרְעֵ לוֹ בַּעַל-מִזְמוֹת יִקְרָאוּ: ⁹ זִמַּת אוֹלֹת
 חֲטָאֹת וְתוֹעֵבֹת לְאָדָם לֵץ: ¹⁰ הַתְּרַפִּית בְּיוֹם
 צָרָה צָר כַּחֲכָה: ¹¹ הִצֵּל לְקַחִים לְמוֹת
 וּמָטִים לְהֶרֶג אִם-תִּחְשׁוֹךְ: ¹² כִּי-תֹאמַר הֵן
 לֹא-יִדְעֻנוּ זֶה הִלֵּאתִיכֶן לְבוֹת | הוּא-יִבִּין
 וְנִצֵּר גִּפְשָׁךְ הוּא יִדַּע וְהָשִׁיב לְאָדָם כַּפְעָלוֹ:
¹³ אֶכְלֵ-בְנֵי דָבָשׁ כִּי-טוֹב וְנֹפֶת מְתוֹק עַל-
 חֶקֶךָ: ¹⁴ כֹּן | דַּעַה חֲכָמָה לְנִפְשָׁךְ אִם-מִצָּאָתָ
 וַיֵּשׁ אַחֲרִית וְתִקְוֹתֶךָ לֹא תִכְרַת: ¹⁵ אֶל-תִּתְאַרֵּב רָשָׁע לְנוֹה צְדִיק אֶל-תִּשְׁתַּד
 רְבִצוֹ: ¹⁶ כִּי שֹׁבַע | יִפּוֹל צְדִיק וְקָם וְרָשָׁעִים

לעוף כִּן קָלַלְתָּ חֲנָם **לא לו** תבא: ³ שׁוּט
 לְסוֹס מִתֵּג לַחֲמֹר וְשָׁבֵט לָגוֹ כְּסִילִים: ⁴ אֶל־
 תֵּעַן כְּסִיל כְּאוֹלָתוֹ פֶּן־תִּשְׁוֶה־לוֹ גַּם־אֶתָּה:
⁵ עֲנֵה כְּסִיל כְּאוֹלָתוֹ פֶּן־יִהְיֶה חֶכֶם בְּעֵינָיו:
⁶ מִקְצֵה רִגְלִים חֲמֵס שְׁתֵּה שְׁלַח דְּבָרִים
 בִּיד־כְּסִיל: ⁷ דִּלְיוֹ שָׁקִים מִפֶּסֶח וּמָשָׁל בְּפִי
 כְּסִילִים: ⁸ כְּצֹרֹר אֶבֶן בְּמַרְגָּמָה בִּן־נוֹתָן
 לְכְסִיל כְּבוֹד: ⁹ חוֹחַ עָלֶיהָ בִּיד־שָׁפוֹר וּמָשָׁל
 בְּפִי כְּסִילִים: ¹⁰ רֵב מְחוֹלֵל־כָּל וְשֹׁכֵר כְּסִיל
 וְשֹׁכֵר עֹבְרִים: ¹¹ כְּכֹלֵב שָׁב עַל־קֶאֱז כְּסִיל
 שׁוֹנֶה בְּאוֹלָתוֹ: ¹² רְאִיתִי אִישׁ חֶכֶם בְּעֵינָיו
 תִּקְוָה לְכְסִיל מִמֶּנּוּ: ¹³ אָמַר עֲצֹל שְׁחַל
 בְּדֶרֶךְ אֹרֵי בֵין הָרְחוֹבוֹת: ¹⁴ הִדְלֹת תִּסּוֹב עַל־
 צִירָה וְעֲצֹל עַל־מִטָּתוֹ: ¹⁵ טָמֵן עֲצֹל יָדוֹ
 בַּצִּלְחַת נִלְאָה לְהַשִּׁיבָה אֶל־פִּיו: ¹⁶ חֶכֶם
 עֲצֹל בְּעֵינָיו מְשַׁבֵּעַ מְשִׁיבֵי טַעַם: ¹⁷ מִחֲזִיק
 בְּאֲזִי־כֹלֵב עֹבֵר מִתְעַפֵּר עַל־רֵיב לֹא־לוֹ:
¹⁸ כִּמְתַלְהֶלֶה הִירָה זָקִים חֲצִים וּמוֹת: ¹⁹ כִּן־
 אִישׁ רָמָה אֶת־רַעְיוֹ וְאָמַר הֲלֹא־מִשְׁחָק אָנִי:
²⁰ בְּאֶפֶס עֲצִים תִּכְבֶּה־אֵשׁ וּבְאֵין נִרְגָּן יִשְׁתַּק
 מְדוֹן: ²¹ פָּחַם לְגַחְלִים וְעֲצִים לְאֵשׁ וְאִישׁ
 מְדוֹנִים **מְדִינִים** לְחַרְחֹר־רֵיב: ²² דְּבָרֵי נִרְגָּן כִּמְתַלְהֵמִים וְהֵם יִרְדּוּ חֲדָרֵי־
 בֵּטָן: ²³ כֶּסֶף סִיגִים מִצָּפָה עַל־חֶרֶשׁ שְׁפָתִים
 דִּלְקִים וְלִב־רַע: ²⁴ **בשפתו בשפתיו** יִנָּכֵר שׁוֹנֵא
 וּבִקְרָבוֹ יִשִּׁית מְרֵמָה: ²⁵ כִּי־יִחַנּוּ קוֹלוֹ אֶל־
 תִּאֲמֹן־בוֹ כִּי שָׁבַע תּוֹעֲבוֹת בְּלִבּוֹ: ²⁶ תִּפְסֶה
 שׁוֹנֵא בְּמִשְׁאֹן תִּגְלֶה רָעָתוֹ בְּקֶהֱל: ²⁷ כִּרְה־
 שְׁחַת בֵּה יִפֹּל וְגִלְל אֶבֶן אֵלָיו תִּשׁוּב:
²⁸ לְשׁוֹן־שָׁקֵר יִשְׁנֵא דַכּוֹ וּפֹה חֶלֶק יַעֲשֶׂה
 מִדְּחָה:

תַּעֲמֹד: ⁷ כִּי טוֹב אָמַר־לָךְ עָלֶיהָ הִנֵּה
 מִה־שְּׁפִילָךְ לִפְנֵי נָדִיב אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ: ⁸ אֶל־
 תִּצָּא לְרֵב מִהָר פֶּן מִה־תַּעֲשֶׂה בְּאַחֲרִיתָהּ
 בְּהַכְלִים אֶתָּה רַעַף: ⁹ רִיבֶךָ רֵיב אֶת־רַעַף
 וְסוֹד אַחֵר אֶל־תִּגַּל: ¹⁰ פֶּן־יִחַסְדֶּךָ שִׁמְעַע
 וְדַבָּתְךָ לֹא תִשׁוּב: ¹¹ תִּפּוּחֵי זֶהָב בְּמִשְׁכִּיּוֹת
 כֶּסֶף דָּבָר דְּבָר עַל־אֶפְנָיו: ¹² גִּזְם זֶהָב וְחִלִּי־
 כֶתֶם מוֹכִיחַ חֶכֶם עַל־אֶזֶן שִׁמְעַת: ¹³ כְּצִנֹּת־
 שֶׁלֶג | בְּיוֹם קָצִיר צִיר גֹּאֲמָן לְשַׁלְּחָיו וּנִפֶּשׁ
 אֲדָנָיו יָשִׁיב:
¹⁴ נְשִׂאִים וְרוּחַ וּגֶשֶׁם אֵין אִישׁ מְתַהַלֵּל
 בְּמִתַּת־שָׁקֵר: ¹⁵ בְּאֶרֶץ אֲפִים יִפְתָּה קֶצֶץ
 וּלְשׁוֹן רָכָה תִּשְׁבֵּר־גֶּרֶם: ¹⁶ דְּבַשׁ מִצָּאתָ אֲכַל
 דִּיךָ פֶּן־תִּשְׁבַּעְנּוּ וְהִקְאֵתוֹ: ¹⁷ הִקֵּר רִגְלֶךָ
 מִבֵּית רַעַף פֶּן־יִשְׁבַּעְךָ וּשְׁנֹאֶךָ: ¹⁸ מִפִּיץ וְחֹרֵב
 וְחֵץ שָׁנוֹן אִישׁ עֲנֵה בְרַעְיוֹ עַד שָׁקֵר: ¹⁹ שֵׁן
 רַעַף וְרִגְל מוֹעֵדֶת מִבֶּטֶח בּוֹגֵד בְּיוֹם צָרָה:
²⁰ מַעֲדָה בְּגֵד | בְּיוֹם קָרָה חֲמִץ עַל־נֶתֶר
 וְשֹׁר בְּשָׂרִים עַל לִב־רַע:
²¹ אִם־רַעֵב שְׁנֹאֶךָ הֵאֱכִלְהוּ לֶחֶם וְאִם־צָמָא
 הִשְׁקָהוּ מַיִם: ²² כִּי גִחְלִים אֶתָּה חֲתָה עַל־
 רֹאשׁוֹ וַיִּהְיֶה יִשְׁלֵם־לָךְ: ²³ רֵיחַ צָפוֹן תִּחְוֹלֵל
 גֶּשֶׁם וּפָנִים נִזְעָמִים לְשׁוֹן סֵתֶר: ²⁴ טוֹב שִׁבַּת
 עַל־פֶּנֶת־גֶּג מֵאֲשֶׁת **מְדִינִים** וּבֵית חֶבֶר:
²⁵ מַיִם קָרִים עַל־נִפֶּשׁ עֵיפָה וּשְׁמוּעָה טוֹבָה
 מֵאֶרֶץ מְרֻחָק: ²⁶ מַעֵין גִּרְפֶּשׁ וּמִקְוֹר מְשֻׁחַת
 צָדִיק מֵט לִפְנֵי־רָשָׁע: ²⁷ אֲכַל דְּבַשׁ הִרְבוֹת
 לֹא־טוֹב וְחֹקֵר כְּבֹדִם כְּבוֹד: ²⁸ עֵיר פְּרוּצָה
 אֵין חוֹמָה אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעֲצָר לְרוּחוֹ:

26 כְּשֶׁלֶג | בְּקִיץ וּכְמָטֵר בְּקָצִיר כִּן לֹא־
 נִאֻוָּה לְכְסִיל כְּבוֹד: ² כְּצֹפֹר לָנוֹד כְּצֹרֹר

עתודים: ²⁷ ודי | חלב עזים ללחמך ללחם
ביתך וחיים לנערותיך:

28 נסו ואינרדך רשע וצדיקים ככפיר
יבטח: ² בפשע ארץ רבים שריה ובאדם
מבין ידע בן יאריף: ³ גבר רש ועשק דלים
מטר סחף ואין לחם: ⁴ עזבי תורה יהללו
רשע ושמרי תורה יתגרו בם: ⁵
⁵ אנשי־רע לא־יבינו משפט ומבקשי יהוה
יבינו כל: ⁶ טוב־רש הולך בתמו מעקש
דרכים והוא עשיר: ⁷ נוצר תורה בן מבין
ורע ^tה זוללים יכלים אביו: ⁸ מרבה הונו
בנשף ^{ובתרבית} ותרבית לחונן דלים יקבצנו:
⁹ מסיר אָזְנוֹ משמע תורה גם־תפלתו
תועבה: ¹⁰ משגה ישרים | בדרך רע
בשחותו הוא־פול ותמימים ינחלו־טוב:
¹¹ חכם בעיניו איש עשיר ודל מבין יחקרנו:
¹² בעלץ צדיקים רבה תפארת ובקום
רשעים יחפש אדם: ¹³ מכסה פשעיו לא
יצליח ומודה ועזב ירחם: ¹⁴ אשרי אדם
מפחד תמיד ומקשה לבו יפול ברעה:
¹⁵ אריגהם ודב שוקק משל רשע על עם־
דל: ¹⁶ נגיד חסר תבונות ורב מעשקות ^{שנאי}
^{שנאי} בצע יאריף ימים: ¹⁷
¹⁷ אדם עשק בדם־נפש ^cעד־בור ינוס אל־
יתמכו־בו: ¹⁸ הולך תמים יושע ונעקש
דרכים יפול באחת: ¹⁹ עבד אדמתו ישבע־
לחם ומרדך רקים ישבע־ריש: ²⁰ איש

27 אל־תהלל ביום מחר פי לא־תדע
מה־ילד יום: ² יהללך זר ולא־פיה נכרי ואל־
שפתיה: ³ כבד־אבן וגטל החול וכעס אויל
כבד משניהם: ⁴ אכזריות חמה ושטף אף
ומי יעמד לפני קנאה: ⁵ טובה תוכחת מגלה
מאהבה מסתרת: ⁶ נאמנים פצעי אוהב
ונעתרות נשיקות שונא: ⁷ נפש שבעה תבוס
נפת ונפש רעבה כל־מר מתוק: ⁸ בצפור
נודדת מן־קנה כן־איש נודד ממקומו: ⁹ שמן
וקטרת ישמח־לב ומתק רעהו מעצת־נפש:
¹⁰ רעף ^{ורעה} ורע אביך אל־תעזב ובית אחיך
אל־תבוא ביום אידיך טוב שכן קרוב מאח
רחוק: ¹¹ חכם בני ושמח לבי ואשיבה חרפי
דבר: ¹² ערום ראה רעה נסתר פתאים עברו
נענשו: ¹³ קח־בגדו כִּי־ערב זר ובעד נכריה
חבלהו: ¹⁴ מברך רעהו | בקול גדול בפקר
השפים קללה תחשב לו: ¹⁵ דלף טורד ביום
סגריר ואשת ^{מדונים} מדינים נשתוה: ¹⁶ צפניה
צפון־רוח ושמן ימינו יקרא: ¹⁷ ברזל בברזל
יחד ואיש יחד פני־רעהו: ¹⁸ נצר תאנה
יאכל פריה ושמר אדניו יכבד: ¹⁹ כמים
הפנים לפנים כן לבה־אדם לאדם: ²⁰ שאול
^{ואבדה} ואבדו לא תשבענה ועיני האדם לא
תשבענה: ²¹ מצרף לכסף וכור לזהב ואיש
לפי מהללו: ²² אם תכתוש־את־האויל |
במכתש בתוף הריפות בעלי לא־תסור
מעליו
²³ ידע תדע פני צאנה שית לבך לעדרים:
²⁴ כי לא לעולם חסן ואם־נזר לדור ^{דור} ודור:
²⁵ גלה חציר ונראה־דשא ונאספו עשבות
הרים: ²⁶ כבשים ללבושך ומחיר שדה

t Transcription uncertain. Examine the LC image for other possible readings.

c Text is correct relative to LC. Usually this marks a peculiarity of the LC relative to the other Masoretic texts.

בְּנֵי וַיִּנְיֹחַ וַיִּתֵּן מַעֲדָנִים לְנַפְשָׁם: פ
 18 בְּאֵין חֲזוֹן יִפְרַע עִם וְשֹׁמֵר תּוֹרָה אֲשֶׁרֶהוּ:
 19 בְּדַבָּרִים לֹא־יִוָּסֵר עֶבֶד כִּי־יִבִּין וְאֵין מַעֲנֶה:
 20 חֲזִית אִישׁ אֵץ בְּדַבָּרָיו תִּקְוָה לְכִסִּיל
 21 מִמֶּנּוּ: מִפֶּנֶק מִנְעַר עֲבָדוֹ וְאַחֲרִיתוֹ יִהְיֶה
 22 מָנוֹן: אִישׁ־אֶף יִגְרֶה מָדוֹן וּבַעַל חֵמָה רַב־
 23 פֶּשַׁע: גִּאֲוֹת אָדָם תִּשְׁפִּילֵנוּ וְשֹׁפֵל־רוּחַ
 24 יִתְמָךְ כְּבוֹד: חוֹלֵק עִם־גֹּנֵב שׁוֹנֵא נַפְשׁוֹ
 אֱלֹה יִשְׁמַע וְלֹא יִגִּיד: 25 חֲרַדַּת אָדָם יִתֵּן
 מוֹקֵשׁ וּבּוֹטָח בִּיהוָה יִשְׁגֹּב: 26 רַבִּים
 מִבִּקְשִׁים פְּנִי־מוֹשֵׁל וּמִיָּהוָה מִשְׁפֹּט־אִישׁ:
 27 תּוֹעֲבַת צְדִיקִים אִישׁ עוֹל וְתוֹעֲבַת רָשָׁע
 יִשְׁר־דָּרָךְ: פ

30 דְּבָרִי | אֲגֹר בּוֹיָקָה הַמָּשָׂא נֶאֱמַר
 הַגֹּבֵר לְאִיתִיָּאל לְאִיתִיָּאל וְאָכַל: 2 כִּי בָעַר
 אֲנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא־בִינַת אָדָם לִי: 3 וְלֹא־
 לְמַדְתִּי חֲכָמָה וְדַעַת קְדָשִׁים אֲדַע: 4 מִי
 עָלֶה־שָׁמַיִם | וַיֵּרֶד מִי אֶסְף־רוּחַ | בְּחַפְּנָיו
 מִי צָרַר־מִים | בַּשְּׁמֶלָה מִי הֵקִים כָּל־אֶפְסִי־
 אֶרֶץ מִה־שָׁמָיִם וּמִה־שָׁם־בָּנוּ כִּי תִדַּע: 5 כָּל־
 אֲמַרְתָּ אֱלֹהֶי צְרוּפָה מִגֵּן הוּא לַחֲסִים בּוֹ:
 6 אֶל־תּוֹסֵף עַל־דְּבָרָיו פְּנִי־וֹכִיחַ בֶּךָ וּנְכַזְּבָתָּ: פ
 7 שְׁתִּים שְׁאֵלְתִי מֵאַתָּה אֶל־תִּמְנַע מִמֶּנִּי
 בְּטָרֶם אֲמוֹת: 8 שׁוּא | וְדַבֵּר־כָּזָב הִרְחֵק
 מִמֶּנִּי רָאשׁ וְעֶשֶׂר אֶל־תִּתֵּן־לִי הִטְרִיפְנִי לַחֵם
 חֲקִי: 9 פֶּן אֶשְׁבַּע | וְכַחֲשֵׁתִי וְאֲמַרְתִּי מִי
 יְהוָה וּפְנִי־אוֹרֵשׁ וְגִנַּבְתִּי וְתַפְשֵׁתִי שֵׁם אֱלֹהִי:
 פ
 10 אֶל־תִּלְשֵׁן עֶבֶד אֶל־אֲדֹנָי פֶּן־יִקְלָלֶךָ
 וְאֲשַׁמְתָּ: 11 דוֹר אָבִיו יִקְלָל וְאֶת־אִמּוֹ לֹא
 יִבְרָךְ: 12 דוֹר טָהוֹר בְּעֵינָיו וּמַצָּאתוֹ לֹא רַחֵץ:

אֲמוֹנוֹת רַב־בְּרָכוֹת וְאֵץ לְהַעֲשִׂיר לֹא יִנְקָה:
 21 הַכֹּר־פָּנִים לֹא־טוֹב וְעַל־פֶּת־לֶחֶם יִפְשַׁע־
 גֹּבֵר: 22 נִבְהַל לַהוֹן אִישׁ רַע עֵין וְלֹא־יִדַּע כִּי־
 חֶסֶר יִבְאֶנּוּ: 23 מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי חֵן יִמְצֵא
 מִמַּחְלִיק לְשׁוֹן: 24 גּוֹזֵל | אָבִיו וְאִמּוֹ וְאִמֵּר
 אִין־פֶּשַׁע חֲבֵר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית: 25 רַחֲב־
 נֶפֶשׁ יִגְרֶה מָדוֹן וּבּוֹטָח עַל־יְהוָה יִדָּשׁוּ:
 26 בּוֹטָח בְּלִבּוֹ הוּא כִסִּיל וְהוֹלֵךְ בְּחֲכָמָה
 הוּא יִמְלֹט: 27 נוֹתֵן לָרֶשׁ אֵין מַחֲסוֹר וּמַעֲלִים
 עֵינָיו רַב־מֵאֲרוֹת: 28 בָּקוּם רָשָׁעִים יִסְתֵּר
 אָדָם וּבִאֲבָדָם יִרְבוּ צְדִיקִים:

29 אִישׁ תּוֹכַחַת מִקְשֵׁה־עֶרְף פָּתַע יִשְׁבֵּר
 וְאֵין מִרְפָּא: 2 בְּרַבּוֹת צְדִיקִים יִשְׁמַח הָעַם
 וּבִמְשָׁל רָשָׁע יֵאָנַח עִם: 3 אִישׁ־אֱהָב חֲכָמָה
 יִשְׁמַח אָבִיו וְרֵעֵה זֹנוֹת יִאֲבֹד־הוֹן: 4 מֶלֶךְ
 בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יִהְרַסְנָה:
 5 גֹּבֵר מַחְלִיק עַל־רֵעֵהוּ רָשָׁת פּוֹרֵשׁ עַל־
 פְּעַמָּיו: 6 בַּפֶּשַׁע אִישׁ רַע מוֹקֵשׁ וְצָדִיק יִרוֹן
 וְשִׁמַּח: 7 יִדַּע צָדִיק דֵּין דָּלִים רָשָׁע לֹא־יִבִּין
 דַּעַת: 8 אֲנָשִׁי לָצוֹן יִפְיחוּ קְרִיָּה וְחֲכָמִים
 יִשְׁיבוּ אָף: 9 אִישׁ־חֲכָם נִשְׁפָּט אֶת־אִישׁ אֱוִיל
 וְרָגַז וְשָׁחַק וְאֵין נַחַת: 10 אֲנָשִׁי דָמִים יִשְׁנֹאוּ־
 תָם וַיִּשְׁלֹם יִבְקָשׁוּ נַפְשׁוֹ: 11 כָּל־רוּחוֹ יוֹצִיא
 כִסִּיל וְחֲכָם בְּאַחֹר יִשְׁבַּחְנָה: 12 מֶשֶׁל
 מִקְשִׁיב עַל־דְּבַר־שֹׁקֵר כָּל־מִשְׁרָתוֹ רָשָׁעִים:
 13 רֶשׁ וְאִישׁ תִּכְכִּים נִפְגָּשׁוּ מֵאִיר־עֵינָי
 שְׁנֵיהֶם יְהוָה: 14 מֶלֶךְ שׁוֹפֵט בְּאַמַּת דָּלִים
 כֹּסֵאֹ לְעַד יָכוֹן: 15 שֹׁבֵט וְתוֹכַחַת יִתֵּן חֲכָמָה
 וְנֹעַר מִשְׁלַח מִבֵּישׁ אִמּוֹ: 16 בְּרַבּוֹת רָשָׁעִים
 יִרְבֶּה־פֶּשַׁע וְצְדִיקִים בְּמַפְלָתָם יִרְאוּ: 17 יִסֵּר

31 דְּבַרִּי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר־יִסְרְתּוּ
 אָמוֹ: ² מִה־בְּרִי וּמִה־בֶּרֶטְנִי וּמִה־בְּרִנְדָּרִי:
³ אֶל־תִּתֵּן לְנָשִׁים חִלָּה וּדְרָכֶיהָ לְמַחֲוֹת
 מַלְכֵינוּ: ⁴ אֶל לְמַלְכִּים | לְמוֹאֵל אֶל לְמַלְכִּים
 שְׁתוּיִין וְלִרְוֹזִים ^א אֵי שָׁכַר: ⁵ פְּוִישָׁתָהּ
 וַיִּשְׁכַּח מַחֲקָה וַיִּשְׁנֶה דִּין כָּל־בְּנֵי־עָנִי: ⁶ תְּנוּ־
 שָׁכַר לְאוֹבֵד וַיֵּין לְמַרִּי נֶפֶשׁ: ⁷ יִשְׁתֶּה וַיִּשְׁכַּח
 רִישׁוֹ וְעִמְלוֹ לֹא יִזְכַּר־עוֹד: ⁸ פֶּתַח־פִּיךָ לְאֵלִים
 אֶל־דִּין כָּל־בְּנֵי חָלוֹף: ⁹ פֶּתַח־פִּיךָ שְׁפֹט־צֶדֶק
 וְדִין עָנִי וְאֲבִיוֹן: ^פ
¹⁰ אֲשֶׁת־חֵיל מִי יִמְצָא וְרוּחַ מִפְּנִינִים מִכְרָה:
¹¹ בֶּטֶח בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלָל לֹא יִחָסֵר:
¹² גְּמֻלָּתָהּ טוֹב וְלֹא־רָע כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ:
¹³ דְּרָשָׁה צֶמֶר וּפְשָׁתִים וְתַעַשׂ בְּחֶפֶץ כְּפִיהָ:
¹⁴ הִי־תֵהָ פִּאֲנִיּוֹת סוֹחֵר מְמַרְחֵק תִּבְיָא
 לַחֲמָה: ¹⁵ וְתִקֵּם | בַּעֲד לִילָה וְתִתֵּן טָרֶף
 לְבֵיתָהּ וְחֵק לְנַעֲרֹתֶיהָ: ¹⁶ זִמְמָה שָׂדֶה
 וְתִקְחֶהּ מִפְּרִי כִפֶּיהָ ^{נטע} נִטְעָה ^{כרם} כָּרֶם:
¹⁷ חֲגֹרָה בַּעֲזוֹ מִתְּנִיָּה וְתֹאמֶץ זְרוּעוֹתֶיהָ:
¹⁸ טַעְמָה כִּי־טוֹב סִחְרָה לֹא־יִכְבֶּה ^{בליל}
 בַּלִּילָה נֶרֶה: ¹⁹ יָדֶיהָ שְׁלָחָה בְּכִישׁוֹר וְכִפֶּיהָ
 תִּמְכּוּ פֶלֶךְ: ²⁰ כִּפָּה פֶרֶשָׁה לַעֲנִי וַיִּדֶּהָ
 שְׁלָחָה לְאֲבִיוֹן: ²¹ לֹא־תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלָג
 כִּי כָל־בֵּיתָהּ לִבָּשׁ שָׁנִים: ²² מִרְבֵּדִים עֲשֵׂתָהּ־
 לָהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁה: ²³ נֹדַע בְּשָׁעָרִים
 בַּעֲלָהּ בְּשִׁבְתָּהּ עִם־זִקְנֵי־אֶרֶץ: ²⁴ סֵדִין עֲשֵׂתָהּ
 וְתִמְכֹּר וְחֲגוֹר נִתְּנָה לְכַנְעָנִי: ²⁵ עֲזִיזֶה־דָר
 לְבוּשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן: ²⁶ פִּיהָ פֶתַחַה
 בְּחֻכְמָה וְתוֹרַת־חֹסֶד עַל־לְשׁוֹנָהּ: ²⁷ צוֹפִיָּה
 הַלִּיכּוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל:

¹³ דֹּר מִה־רָמּוֹ עֵינָיו וְעַפְעָפִיו יִנְשָׂאוּ: ¹⁴ דֹּר
 | חֲרָבוֹת שְׁנָיו וּמִאֲכָלוֹת מִתְלַעְתֵּיו לֶאֱכֹל
 עֲנִיִּים מֵאֶרֶץ וְאֲבִיוֹנִים מֵאֶדָם: ^פ
¹⁵ לַעֲלוֹקָהּ | שְׁתִּי בְנוֹת־הָב | הָב שְׁלוֹשׁ
 הֵנָּה לֹא תִשְׁבַּעֲנָה אֶרְבַּע לֹא־אָמְרוּ הֵן:
¹⁶ שְׂאוֹל וְעֶצֶר רַחֵם אֶרֶץ לֹא־שִׁבְעָה מִים
 וְאֵשׁ לֹא־אָמְרָה הֵן: ¹⁷ עֵין | תִּלְעַג לְאֵב
 וְתִבּוֹז לִיקְהָת־אֵם יִקְרוּהָ עֲרִבִי־נַחַל וַיֹּאכְלוּהָ
 בְּנֵי־נָשֶׁר: ^פ
¹⁸ שְׁלֹשָׁה הֵמָּה נִפְלְאוּ מִמֶּנִּי ^{וארבע} וְאַרְבַּעַה
 לֹא יִדְעֻתִּים: ¹⁹ דֶּרֶךְ הַנָּשֶׁר | בְּשָׁמַיִם דֶּרֶךְ
 נָחַשׁ עָלֶי צוֹר דֶּרֶךְ־אֲנִיָּה בְּלִבִּים וְדֶרֶךְ גִּבּוֹר
 בַּעֲלָמָה: ²⁰ כֵּן | דֶּרֶךְ אִשָּׁה מִנְּאֻפֶּת אֲכָלָהּ
 וּמִחֲתָה פִיהָ וְאָמְרָה לֹא־פָעַלְתִּי אָנוּ: ^פ
²¹ תַּחַת שְׁלוֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ וְתַחַת אֶרְבַּע לֹא־
 תוּכַל שְׂאֵת: ²² תַּחַת־עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ וְנָבַל כִּי
 יִשְׁבַּע־לֶחֶם: ²³ תַּחַת שְׁנוּאָה כִּי תִבְעַל
 וְשִׁפְחָה כִּי־תִירַשׁ גְּבֵרָתָהּ: ^פ
²⁴ אֶרְבַּעַה הֵם קִטְנֵי־אֶרֶץ וְהֵמָּה חֲכָמִים
 מִחֲכָמִים: ²⁵ הַנְּמָלִים עִם לֹא־עָזוּ וַיִּכְנוּ בַקִּין
 לַחֲמָם: ²⁶ שְׁפָנִים עִם לֹא־עָצוּם וַיִּשְׁיִמוּ
 בַסֵּלַע בֵּיתָם: ²⁷ מֶלֶךְ אֵין לְאַרְבֶּה וַיֵּצֵא חֲצִץ
 כָּלוֹ: ²⁸ שְׁמָמִית בְּיָדִים תִּתְפַּשׁ וְהִיא בְּהִיכְלִי
 מֶלֶךְ: ^פ
²⁹ שְׁלֹשָׁה הֵמָּה מִי־טִיבִי צֶעַד וְאַרְבַּעַה מִי־טִיבִי
 לָכֶת: ³⁰ לִישׁ גִּבּוֹר בְּבִהְמָה וְלֹא־יָשׁוּב מִפְּנֵי־
 כָּל: ³¹ זֶרְזִיר מִתְּנִים אוֹתִישׁ וּמֶלֶךְ אֱלֻקִּים
 עָמוֹ: ³² אִם־נִבְלָתָהּ בְּהִתְנַשָּׂא וְאִם־זְמוּת יָד
 לָפָה: ³³ כִּי מִיץ חֶלֶב יוֹצֵא חֲמָאָה וּמִיץ־אֵף
 יוֹצֵא דָם וּמִיץ אֲפִים יוֹצֵא רִיב: ^פ

28 קָמוּ בְנֵיהָ וַיֹּאשְׁרוּהָ בַעֲלָהּ וַיְהַלְלֶהָ:
 29 רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל־כִּלְנָהּ:
 30 שֶׁקֶר הִחֲזוּ וְהַבֵּל הִיפִי אִשָּׁה יִרְאֵת־יְהוָה
 31 הִיא תִתְהַלֵּל: תְּנוּ־לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ וַיְהַלְלוּהָ
 בְּשִׁעְרֶיהָ מֵעֲשִׂיהָ:

End of Proverbs

Unicode/XML Leningrad Codex

Version: UXLC 1.3

Proverbs

Attributed to:

Shemu'el ben Ya'akov
Aharon ben-Mosheh ben-Asher
ca 1008

Publisher:

Christopher V. Kimball
mail@cvkimball.com

Edition:

Unicode/XML Leningrad Codex (UXLC)
<https://www.tanach.us/Tanach.xml>

From WLC 4.20 provided by the Groves Center. | WLC2XML[1 Oct 2021] - Transcription from Michigan-Claremont encoding to Unicode with XML markings. See details in notes. | ScanReplace/EditWLC[30 Dec 2020] - Edits/removes transcription notes; removes MDs. | Updater[3 Mar 2021] - Changes.xml file dated 2020.02.19 . | Updater[3 Mar 2021] - Changes.xml file dated 2020.10.19 . | Updater[3 Mar 2021] - Changes.xml file dated 2021.04.01 . | ScanReplace/InsertCGJs[29 Dec 2020] - Places CGJ in Jerusalem VUV words and leading metegs. | Updater[3 Mar 2021] - Changes.xml file dated 2021.10.19 . | ScanReplace/YBYAH[29 Sep 2021] - Replaces 8 YBYs in Sifrei Emet with AHs. | Converted to ODT by XML2ODT[9 Sep 2020] on 2021.10.23-06.37. | Build number: 26.4 . Build date/time: 23 Oct 2021 06:37 . 20 pages. Layout: Full; Content: Accents.

This document is in the public domain.